

2026/341

24.2.2026

KOMMISSIONENS BESLUT (EU) 2026/341

av den 11 august 2025

om beviljande av undantag för Republiken Polen från artikel 22.4 b i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/943 vad gäller den polska kapacitetsmekanismen

[delgivet med nr C(2025) 5575]

(Endast den engelska texten är giltig)

(Text av betydelse för EES)

EUROPEISKA KOMMISSIONEN HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/943 av den 5 juni 2019 om den inre marknaden för el ⁽¹⁾, i dess lydelse enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1747 av den 13 juni 2024 om ändring av förordningarna (EU) 2019/942 och (EU) 2019/943 vad gäller förbättring av utformningen av unionens elmarknad ⁽²⁾, särskilt artikel 64, och

av följande skäl:

1. FÖRFARANDE OCH BESLUTETS TILLÄMPNINGSOMRÅDE

- (1) Den 4 februari 2025 lämnade Republiken Polen (Polen) in en begäran till kommissionen om undantag (*undantaget*) från kravet i artikel 22.4 b i förordning (EU) 2019/943 (*elförordningen*) i enlighet med artikel 64.2b i elförordningen (*ansökan*).
- (2) Det begärda undantaget skulle gälla från och med den 1 juli 2025 till och med den 31 december 2028.
- (3) Den 14 februari 2025 offentliggjorde kommissionen ansökan på sin webbplats och uppmanade medlemsstaterna och berörda parter att lämna synpunkter senast den 17 mars 2025. En berörd part lämnade synpunkter.
- (4) Polen lämnade ytterligare upplysningar den 28 februari, den 26 mars, den 9, 17 och 25 april, den 5, 7 och 15 maj och den 2 juni 2025.

2. DEN BEFINTLIGA KAPACITETSMEKANISMEN

- (5) Ansökan gäller den kapacitetsmekanism som för närvarande gäller i Polen (*den befintliga kapacitetsmekanismen*), som fick godkännande för statligt stöd genom kommissionens beslut av den 7 februari 2018 ⁽³⁾ (*beslutet om statligt stöd*). I sin ansökan bekräftade Polen att huvuddragen i den befintliga kapacitetsmekanismen har förblivit oförändrade sedan beslutet om statligt stöd antogs. I detta beslut hänvisas till beslutet om statligt stöd för en detaljerad beskrivning av den befintliga kapacitetsmekanismen.
- (6) De viktigaste ändringarna av den befintliga kapacitetsmekanismen sedan antagandet av beslutet om statligt stöd härrör från kraven i elförordningen, vilken trädde i kraft den 4 juli 2019, där det för första gången fastställs detaljerade regler för kapacitetsmekanismer i EU:s sekundärlagstiftning.

⁽¹⁾ EUT L 158, 14.6.2019, s. 54.

⁽²⁾ EUT L, 2024/1747, 26.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1747/oj>.

⁽³⁾ Commission Decision of 7 February 2018 in State aid No SA.46100 (2017/N) – Poland – Planned Polish capacity mechanism.(inte översatt till svenska).

- (7) Enligt artikel 22.4 b i elförordningen ska senast den 1 juli 2025 produktionskapacitet som har påbörjat kommersiell produktion före den 4 juli 2019 (*befintliga anläggningar*) och med utsläpp på mer än 550 g koldioxid från fossilt bränsle per kWh el (*utsläppsgränsvärdet*) och mer än 350 kg koldioxid från fossilt bränsle i genomsnitt årligen per installerad kW (*gränsen för koldioxidbudgeten*), inte ingå i åtaganden eller omfattas av utbetalningar eller åtaganden för framtida betalningar inom ramen för en kapacitetsmekanism. Detta förbud gäller inte åtaganden eller avtal som ingåtts före den 31 december 2019.
- (8) Polen har införlivat utsläppsgränsvärdet i sin nationella lagstiftning, vilket innebär att befintliga anläggningar som överskrider utsläppsgränsvärdet förhindras från att delta i auktioner som hålls efter den 31 december 2019, och har fastställt regler för beräkning av utsläppsgränsvärdet för varje kapacitetsmarknadsenhet. Utan att det påverkar åtaganden eller avtal som ingåtts före den 31 december 2019 är följaktligen de befintliga anläggningar som överskrider utsläppsgränsvärdet från och med den 1 juli 2025 inte längre berättigade till utbetalningar eller åtaganden för framtida betalningar inom ramen för den befintliga kapacitetsmekanismen.
- (9) Den befintliga kapacitetsmekanismen är en marknadsomfattande mekanism i form av en kapacitetsskyldighet, enligt vilken marknadsaktörerna får en fast kapacitetsersättning i utbyte mot tillgänglighet under arbetsdagar mellan 07.00 och 22.00 och under perioder av systempåfrestningar.
- (10) Såsom anges i skäl 4 i beslutet om statligt stöd är den befintliga kapacitetsmekanismen öppen för nya, renoverade och befintliga produktionsenheter samt aktörer inom områdena efterfrågeflexibilitet och lagring som är belägna i Polen eller i angränsande EU-medlemsstater. Den befintliga kapacitetsmekanismen utesluter kapacitetsleverantörer som får andra former av stöd (se skäl 18 i beslutet om statligt stöd). Gränsöverskridande deltagande är tillåtet inom ramen för den befintliga kapacitetsmekanismen enligt avsnitt 2.5 i beslutet om statligt stöd. Kapacitetsleverantörer i angränsande områden kan delta direkt i den befintliga kapacitetsmekanismen (i linje med den mållösning som anges i beslutet om statligt stöd). Det utländska kapacitetsdeltagandet får inte överstiga den beräknade importnivån till Polen under händelser med systempåfrestningar. Maximikapaciteten kopplad till nya resurser för gränsöverskridande deltagande för varje leveransår beräknas i enlighet med den metod som anges i artikel 26.7 i elförordningen, på grundval av den senaste godkända rapporten om den europeiska bedömningen av resurstillräcklighet.
- (11) De krav på förhandskvalificering som gäller för kapacitetsleverantörer anges i förväg i detalj, såsom beskrivs i avsnitt 2.3.2 i beslutet om statligt stöd.
- (12) Såsom anges i skäl 37 i beslutet om statligt stöd hålls en kapacitetsauktion varje år för ett visst leveransår, med en femårig ledtid (*huvudauktion*). Ytterligare auktioner för varje kvartal under ett visst leveransår hålls under året före den leveransperioden (*tilläggsauktion*). I detta beslut kallas huvud- och tilläggsauktioner gemensamt för *primärauktioner*.
- (13) Auktionsformatet beskrivs i avsnitt 2.4.2 i beslutet om statligt stöd. Varje auktion är en lägsta bud- och pay-as-cleared-auktion där alla vinnande kapacitetsenheter får samma pris för att fullgöra sina kapacitetsskyldigheter. Auktionsförrättaren anger ett högt pris i början av auktionen och behöriga deltagare lämnar därefter anbud och anger den mängd kapacitet som de är beredda att tillhandahålla till detta pris. Denna process upprepas i successiva omgångar enligt ett förutbestämt schema. I varje omgång kan kapacitetsmarknadsenheterna dra sig ur efterföljande omgångar genom att lämna in ett utträdeserbjudande. Auktionen stänger när det lägsta priset vid marknadsjämvikt har fastställts.
- (14) Den kapacitetsmängd som ska upphandlas genom primärauktioner fastställs på grundval av det förfarande som anges i avsnitt 2.4.1 i beslutet om statligt stöd:
- Den kapacitetsmängd som ska auktioneras ut baseras på tillförlitlighetsnormen, som den polska regeringen har fastställt till tre timmars förväntad förlorad last per år.
 - Polskie Sieci Elektroenergetyczne SA – den polske systemansvarige för överföringssystemet – bedömer olika scenarier för efterfrågenivån för el och den kapacitetsmängd som tillhandahålls av kraftverk som inte är berättigade till kapacitetsbetalningar (t.ex. förnybara energikällor som får stöd enligt andra stödssystem). På grundval av denna analys lämnar den systemansvarige för överföringssystemet en rekommendation till regeringen och den polska nationella tillsynsmyndigheten rörande hur stor kapacitet som krävs för att uppfylla tillförlitlighetsnormen.

- Den systemansvariges rekommendationer om den kapacitetsmängd som ska avtalas genom auktioner för att uppfylla tillförlitlighetsnormen uppdateras före varje auktion så att den återspeglar den senaste utvecklingen när det gäller den beräknade efterfrågan, den planerade idrifttagningen och avvecklingen av kapacitet, de förändrade regelverken och marknadsförhållandena. Den kapacitetsmängd som ska upphandlas vid varje auktion kan därför skilja sig från den mängd som beräknats för den föregående auktionen för samma leveransperiod.
 - Den nationella tillsynsmyndigheten lämnar in ett förslag till regeringen rörande målet för auktionskapaciteten och avger ett yttrande om värdena för de andra parametrar som föreslagits av den systemansvarige för överföringssystemet innan regeringen fattar det slutgiltiga beslutet om hur mycket kapacitet som ska upphandlas vid varje auktion. Regeringen fastställer sedan parametrarna för efterfrågekurvan i enlighet med vad som anges i avsnitt 2.4.1 i beslutet om statligt stöd. Efterfrågekurvan är en sluttande kurva med ett lägsta pris på 0,12 zloty/kW (där det lägsta möjliga priset är 0,01 zloty/kW per månad). Efterfrågekurvan är utformad så att mindre kapacitet upphandlas under en given auktion om priserna är höga och vice versa.
- (15) Varaktigheten för de kapacitetsavtal som tilldelas genom auktioner är beroende av de kapitalutgifter som kapacitetsmarknadsenheterna måste ådra sig för att kunna leverera sin kapacitet (skäl 42 i beslutet om statligt stöd). Ettårsavtal kan beviljas till kapacitetsmarknadsenheter som inte ådrar sig några betydande kapitalutgifter (dvs. främst befintlig kapacitet). Sådana avtal kan beviljas både genom huvudauktioner och tilläggsauktioner.
- (16) Kapacitetsavtal med en löptid på längre än ett år är endast tillgängliga för deltagarna i huvudauktioner. I synnerhet gäller att
- a) enheter med kapitalutgifter på över 0,5 miljoner zloty/MW ($\pm 20\%$) är berättigade till avtal på upp till fem år,
 - b) nya enheter med kapitalutgifter på över tre miljoner zloty/MW ($\pm 20\%$) är berättigade till avtal på upp till 15 år,
 - c) enheter som uppfyller en utsläppsnorm på 450 g CO₂/MWh är berättigade till avtal på upp till 7 eller 17 år om de uppfyller villkoren i punkterna a och b ovan.
- (17) Om kapacitetsauktionen är oavgjord ges företräde till kapacitet med lägre utsläpp (se skäl 40 i beslutet om statligt stöd). Denna åtgärd och det som avses i punkt c ovan kallas gemensamt för den "gröna bonusen".
- (18) Vid tilläggsauktioner kan kapacitetsleverantörerna tilldelas mellan ett och fyra kvartalsvisa kapacitetsavtal på mellan tre och tolv månader.
- (19) Kapacitetsskyldigheter till följd av primärauktioner får handlas på andrahandsmarknaden i enlighet med avsnitt 2.6 i beslutet om statligt stöd.
- (20) Såsom anges i skäl 93 i beslutet om statligt stöd måste framgångsrika kapacitetsleverantörer leverera energi närhelst det behövs för att säkerställa försörjningstryggheten, dvs. under händelser med systempåfrestningar. En underlåtenhet att uppfylla denna skyldighet leder till sanktioner, såsom anges i avsnitt 2.7.3 i beslutet om statligt stöd.

3. BESKRIVNING AV DET BEGÄRDA UNDANTAGET

3.1 Villkor i enlighet med artikel 64.2c i elförordningen

- (21) I artikel 64.2c i elförordningen föreskrivs ett auktionsförfarande med två nivåer, vilka omfattar ett primärauktionsförfarande och ett kompletterande auktionsförfarande, för att genomföra undantaget.

3.1.1 Primärauktionsförfaranden (huvud- och tilläggsauktioner)

- (22) Den första huvudauktionen genomfördes i november 2018. Den första tilläggsauktionen genomfördes 2020. Polen rapporterar att huvudauktionerna för leveransåren 2025–2028 har genomförts, liksom tilläggsauktionerna för 2025 och 2026. Polen hävdar att alla primärauktioner som genomförts efter den 31 december 2019 rörande en leveransperiod med början efter den 1 juli 2025 utgör primärauktioner i den mening som avses i artikel 64.2c a i elförordningen.

- (23) Polen hävdar att anordnandet av primärauktioner för leveransperioder med början efter den 1 juli 2025 säkerställer att endast de kapacitetsleverantörer som uppfyller utsläppsgränsvärdet kan delta och att deras deltagande maximeras, eftersom de inte utsätts för någon konkurrens från leverantörer som inte uppfyller utsläppsgränsvärdet. Därjämte kan en kapacitet för låga utsläpp gynnas av den gröna bonusen. Dessutom har de avtal som tilldelas i primärauktioner, särskilt i huvudauktioner, en mycket längre löptid än de avtal som tilldelas i kompletterande auktioner om undantaget skulle beviljas.
- (24) I sin ansökan hävdar Polen att de primärauktioner som har genomförts och kommer att (*) genomföras för leveransåren 2025–2028 inte skulle lösa tillräcklighetsproblemen för dessa leveransperioder. Polen vidhåller också att de befintliga produktionsenheter som inte uppfyller utsläppsgränsvärdet men som är nödvändiga för att garantera systemets tillräcklighet skulle avvecklas på grund av negativ ekonomisk bärkraft om undantaget inte beviljas.
- (25) Ett sådant tillräcklighetsproblem har identifierats på grundval av resultaten i 2024 års nationella bedömning av resurstillräcklighet (*), vilken också ligger till grund för uppskattningen av den totala kapacitetsmängd som krävs för att uppfylla tillförlitlighetsnormen (*den nödvändiga kapacitetsskyldigheten*, se tabell 1 nedan).

Tabell 1

Tabell 5.3 Auktionskapacitet som säkerställer förenligheten med tillförlitlighetsnormen för slutkonsumenter under åren 2025–2028

Leveransperiod		Nödvändig kapacitetsskyldighet
Andra halvåret 2025	MW	24 122
2026	MW	24 872
2027	MW	25 323
2028	MW	25 717

Källa: Den polska nationella bedömningen av resurstillräcklighet

- (26) Polen hävdar att det fortfarande kvarstår ett underskott när man från den nödvändiga kapacitetsskyldigheten har dragit av de volymer som redan avtalats genom primärauktionerna för de leveransår som omfattas av undantaget (se tabell 2 nedan) samt andra kapaciteter som anses vara tillgängliga för systemet (t.ex. sådana som stöds genom andra system). Målet för auktionskapaciteten (ATC) motsvarar den kapacitet som ska ingås vid varje auktion i enlighet med den metod som beskrivs i skäl 14 ovan. Alla värden anges i MW.

Tabell 2

År	ATC (huvud-auktion)	Avtalad volym vid huvud-auktionen	ATC (tilläggs-auktion Q1)	ATC (tilläggs-auktion Q2)	ATC (tilläggs-auktion Q3)	ATC (tilläggs-auktion Q4)	Avtalad volym vid tilläggs-auktion Q1	Avtalad volym vid tilläggs-auktion Q2	Avtalad volym vid tilläggs-auktion Q3	Avtalad volym vid tilläggs-auktion Q4
2025	2 526	2 367,304	3 520	1 131	500	842	3 144,653	1 142,555	524,569	830,866
2026	7 991	7 188,584	2 450	100	100	5 010	2 022,723	87,524	93,524	2 387,759
2027	6 237	5 379,156	1 909	100	100	1 284	Ej tillämpligt	Ej tillämpligt	Ej tillämpligt	Ej tillämpligt
2028	5 791	7 070,951	Ej tillämpligt	Ej tillämpligt	Ej tillämpligt	Ej tillämpligt	Ej tillämpligt	Ej tillämpligt	Ej tillämpligt	Ej tillämpligt

Källa: Polens miljö- och klimatministerium

(*) Tilläggsauktioner för leveransåren 2027 och 2028 ska genomföras under 2026 respektive 2027.

(*) PSE SA, offentliggörande av en rapport i enlighet med artikel 15 i i energilagen, <https://www.pse.pl/-/publikacja-raportu-zgodnie-z-art-15-i-ustawy-prawo-energetyczne?safeargs=696e686572697452656469726563743d747275652672656469726563743d253246686f6d65>.

3.1.2 Kompletterande auktioner

- (27) Polen föreslår att man inför kompletterande auktioner som också skulle vara öppna för befintliga anläggningar som överskrider utsläppsgrensvärdet. Polen förklarar att de kompletterande auktionerna för ett visst år endast kommer att anordnas när behovet av ytterligare kapacitet är motiverat på grundval av resultaten från den nationella bedömningen av resurstillräcklighet och endast om följande villkor är uppfyllda:
- Huvud- och tilläggsauktionerna för den aktuella leveransperioden har slutförts.
 - Vid huvud- och tilläggsauktionerna har man misslyckats med att upphandla tillräcklig kapacitet för att uppfylla tillförlitlighetsnormen för en viss leveransperiod.
- (28) Polen förklarar att om dessa villkor är uppfyllda för vart och ett av de leveransår som omfattas av det begärda undantaget skulle Polen genomföra fyra kompletterande auktioner för följande leveransperioder: andra halvåret 2025 (halvårskontrakt) och leveransåren 2026, 2027 och 2028 (helårskontrakt).
- (29) I tabell 3 ges en översikt över auktionsförfarandet med två nivåer och de år under vilka varje auktion (huvudauktion, tilläggsauktion och, om nödvändigt, kompletterande auktion) skulle äga rum.

Tabell 3

Leveransperiod, KA	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Andra halvåret 2025	HA				TA	KA + LP			
2026		HA				TA + KA	LP		
2027			HA				TA + KA	LP	
2028				HA				TA + KA	LP

HA – huvudauktion, TA – tilläggsauktion, KA – kompletterande auktion, LP – leveransperiod

Källa: Polens miljö- och klimatministerium

- (30) Polen har informerat kommissionen om att den första kompletterande auktionen (för leverans under andra halvåret 2025) genomfördes den 15 maj 2025 med ett mål för auktionskapaciteten på 5 444 MW. Detta specifika mål för auktionskapaciteten verifierades av den nationella tillsynsmyndigheten i dess skrivelse av den 14 maj 2025. På grundval av de preliminära resultaten av auktionen valdes följande typer av teknik ut: kol, gas, förnybara energikällor, efterfrågeflexibilitet och gränsöverskridande kapacitet, med resultatet att kapacitetsskyldigheter om totalt 5 050,856 MW håller på att ingås. Polen har bekräftat att de kapacitetsavtal som ingåtts vid de kompletterande auktionerna inte kommer att genomföras förrän detta beslut har antagits⁽⁶⁾.
- (31) Polen har bekräftat att de kompletterande auktionerna tillämpar samma villkor som primärauktionerna inom ramen för det befintliga systemet, såsom beskrivs i avsnitt 2 ovan, med undantag för urvalskriterierna (se skäl 32), auktionernas frekvens (se skälen 28 och 29), den formel som används för att räkna ut den kapacitet som ska upphandlas, inklusive den gränsöverskridande kapaciteten (se skäl 35), och avtalens löptid (se skäl 28). Dessa aspekter har justerats för att uppfylla villkoren i artikel 64.2b i elförordningen.
- (32) Utöver de enheter som har rätt att delta i primärauktioner får befintliga anläggningar som överskrider utsläppsgrensvärdet enbart delta i kompletterande auktioner.
- (33) Senast den 30 april under året före leveransperioden ska den systemansvarige för överföringssystemet antingen meddela den dag då den kompletterande auktionen ska hållas eller, om tillförlitlighetsnormen kan uppfyllas genom huvud- och tilläggsauktioner (på grundval av den nationella bedömningen av resurstillräcklighet), bekräfta att ingen kompletterande auktion kommer att hållas för den berörda leveransperioden.

⁽⁶⁾ Såsom förklaras i artikel 6 i den polska lagen av den 24 januari 2025 om ändring av lagen om kapacitetsmarknad (Polens officiella tidning 2025, punkt 159).

- (34) Polen förklarar att den nationella tillsynsmyndigheten och klimat- och miljöministeriet yttrar sig om den nationella bedömningen av resurstillräcklighet eller om uppdateringen av denna. Detta yttrande offentliggörs av den systemansvarige för överföringssystemet och ligger till grund för beräkningen av den kapacitetsvolym som ska upphandlas under den kompletterande auktionen för en given leveransperiod.
- (35) Enligt Polen tillämpar den systemansvarige för överföringssystemet följande formel för att fastställa hur stor kapacitet som ska upphandlas vid varje kompletterande auktion: målet för auktionskapaciteten = de nödvändiga kapacitetsskyldigheterna totalt (i enlighet med vad som anges i den nationella bedömningen av resurstillräcklighet, se tabell 1 i skäl 25) – den kapacitet som har avtalats genom primärauktioner (huvud- och tilläggsauktioner) – kapaciteten med garanterade intäkter (t.ex. förnybara energikällor som stöds inom ramen för andra system).
- (36) På grundval av ovanstående formel uppskattar Polen målet för auktionskapaciteten för de kompletterande auktionerna för 2025 och 2026 till cirka 5,4 GW respektive 6,9 GW. Målet för auktionskapaciteten för 2027 och 2028 kommer att beräknas efter det att tilläggsauktionerna för dessa leveransår har genomförts.
- (37) Enligt ansökan får de årliga kapacitetsavtalen inte överskrida undantagets giltighetstid, och åtaganden om kapacitetsbetalningar kommer därför att göras enbart fram till utgången av 2028.

3.2 Fastställande av tillräcklighetsproblemet

3.2.1 Tillförlitlighetsnormen

- (38) Enligt artikel 25.1 i elförordningen ska medlemsstaterna, när de tillämpar kapacitetsmekanismer, ha infört en tillförlitlighetsnorm som anger "den nödvändiga nivån för medlemsstatens försörjningstrygghet".
- (39) Enligt artikel 25.2 i elförordningen ska tillförlitlighetsnormen fastställas av medlemsstaten eller av en behörig myndighet som har utsetts av medlemsstaten, på förslag av den nationella tillsynsmyndigheten. Tillförlitlighetsnormen ska baseras på den metod som anges i artikel 23.6 i elförordningen.
- (40) Enligt artikel 23.6 i elförordningen ska en EU-metod fastställas för beräkning av värdet av förlorad last ⁽⁷⁾, kostnaden för ny resurs och tillförlitlighetsnormen ⁽⁸⁾.
- (41) Under 2024 såg det polska miljö- och klimatministeriet över tillförlitlighetsnormen och fastställde den till tre timmars förväntad förlorad last ⁽⁹⁾ per år, vilket motsvarar det värde som fastställs i avsnitt 2.2.1 i beslutet om statligt stöd. Enligt Polen baserades normen på beräkningar som gjordes i linje med den metod för tillförlitlighetsnormen som antagits av Europeiska unionens byrå för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter (Acer) och med hjälp av de parametrar som beräknats av den nationella tillsynsmyndigheten ⁽¹⁰⁾ och resultaten av den europeiska bedömningen av resurstillräcklighet för 2023 (2023 års europeiska bedömning av resurstillräcklighet). Beslutet är tillgängligt för allmänheten ⁽¹¹⁾.

3.2.2 Bedömningar av resurstillräcklighet

- (42) Enligt artikel 20.1 i elförordningen ska medlemsstaterna övervaka resurstillräckligheten inom sina territorier på grundval av den europeiska bedömning av resurstillräcklighet som avses i artikel 23 i förordningen. Som komplement till den europeiska bedömningen av resurstillräcklighet får medlemsstaterna också utföra en nationell bedömning av resurstillräcklighet i enlighet med artikel 24 i förordningen.

⁽⁷⁾ I artikel 2.9 i elförordningen definieras värde av förlorad last som "en uppskattning i euro/MWh av det högsta elpris som kunder är villiga att betala för att undvika strömavbrott".

⁽⁸⁾ Den 2 oktober 2020 godkände Europeiska unionens byrå för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter (Acer) metoderna för beräkning av värdet av förlorad last, kostnaden för ny resurs och tillförlitlighetsnormen, som tillsammans kallas *metoderna för tillräcklighetsmått*: https://acer.europa.eu/sites/default/files/documents/Decisions_annex/ACER%20Decision%2023-2020%20on%20VOLL%20CONE%20RS%20-%20Annex%20L.pdf.

⁽⁹⁾ Detta definieras som det genomsnittliga antalet timmar per år under vilka försörjningen förväntas vara lägre än efterfrågan vid normal systemdrift.

⁽¹⁰⁾ Den polska nationella tillsynsmyndigheten har beräknat värdet av förlorad last till 80 600 zloty/MWh och kostnaden för ny resurs enligt följande: den fasta kostnaden för ny resurs till 559 608 zloty/MWh och den variabla kostnaden för ny resurs till 0 zloty/MWh.

⁽¹¹⁾ Tillgängligt online på <https://dziennikustaw.gov.pl/DU/2024/1389>.

- (43) Enligt artiklarna 23.3 och 24.1 i elförordningen bör det europeiska nätverket av systemansvariga för överförings-systemen för el (*Entso-E*) utarbeta en metod som bygger på principerna i artikel 23.5 i elförordningen och som ska användas för den europeiska bedömningen av resurstillräcklighet och för alla nationella bedömningar av resurstillräcklighet ⁽¹²⁾. Även om den europeiska bedömningen av resurstillräcklighet bygger på ett centralt referensscenario för beräknad efterfrågan och beräknat utbud, som den nationella bedömningen av resurstillräcklighet också måste inkludera, kan den nationella bedömningen av resurstillräcklighet också ta hänsyn till ytterligare känsliga aspekter (se artiklarna 23.5 och 24.1 i elförordningen).
- (44) Den 2 maj 2024 godkände Acer 2023 års europeiska bedömning av resurstillräcklighet. Detta var första gången som en europeisk bedömning av resurstillräcklighet formellt godkändes.
- (45) I 2023 års europeiska bedömning av resurstillräcklighet modelleras fyra målår (2025, 2028, 2030 och 2033). Resultaten i det centrala referensscenarioet för Polen i 2023 års europeiska bedömning av resurstillräcklighet presenteras i tabell 4 nedan. När den rapporterade förväntade förlorade lasten är lägre än tre anses tillförlitlighetsnormen vara uppfylld, vilket innebär att inga resurstillräcklighetsproblem har identifierats. Resultaten i 2023 års europeiska bedömning av resurstillräcklighet visar inte på några tillräcklighetsproblem för målåren 2025, 2028 och 2030. För 2033 överskrids dock tillförlitlighetsnormen. Sammanfattningsvis identifieras i 2023 års europeiska bedömning av resurstillräcklighet ett tillräcklighetsproblem i Polen enbart för målåret 2033.

Tabell 4

tillräcklighetsresultat i 2023 års europeiska bedömning av resurstillräcklighet, förväntad förlorad last ⁽¹³⁾

Bedömning	2025	2028	2030	2033
Polsk tillförlitlighetsnorm	3,0	3,0	3,0	3,0
2023 års europeiska bedömning av resurstillräcklighet	0,1	1,8	2,5	8,5

- (46) Den 7 april 2025 lämnade Entso-E in sitt förslag till 2024 års europeiska bedömning av resurstillräcklighet till Acer ⁽¹⁴⁾. Efter inlämningen inledde Acer sin översyn av utkastet till 2024 års europeiska bedömning av resurstillräcklighet i enlighet med artikel 23.7 i elförordningen.
- (47) Även om den fortfarande håller på att granskas, ännu inte har godkänts och kan komma att ändras av Acer, fastställs i 2024 års europeiska bedömning av resurstillräcklighet ett tillräcklighetsproblem för alla målår som omfattas av undantaget (2025–2028), även om problemets storlek är mindre än vad som fastställs i den nationella bedömningen av resurstillräcklighet, vilket visas i tabell 5 nedan.

Tabell 5

tillräcklighetsresultat i 2024 års europeiska bedömning av resurstillräcklighet, förväntad förlorad last

Bedömning	2026	2028	2030	2035
Polsk tillförlitlighetsnorm	3,0	3,0	3,0	3,0
2024 års europeiska bedömning av resurstillräcklighet	3,9	13,7	9,2	9,8

⁽¹²⁾ Den 2 oktober 2020 godkände Acer metoden för den europeiska bedömningen av resurstillräcklighet i enlighet med artikel 23.3 i elförordningen. Se Acers beslut om metoden för den europeiska bedömningen av resurstillräcklighet på https://www.acer.europa.eu/sites/default/files/documents/Individual%20Decisions_annex/ACER%20Decision%2024-2020%20on%20ERAA%20-%20Annex%20I_1.pdf.

⁽¹³⁾ Tillgänglig på <https://www.entsoe.eu/eraa/2023/>.

⁽¹⁴⁾ Tillgänglig på <https://www.entsoe.eu/eraa/2024/>.

- (48) Den nationella bedömningen av resurstillräcklighet innehåller ett centralt referensscenariot utan nya kapacitetsmekanismavtal (*referensscenariot* i den polska nationella bedömningen av resurstillräcklighet) och ett scenario med nya kapacitetsmekanismavtal (*scenariot med kapacitetsmekanism*). Det senare omfattar den kapacitet som ska upphandlas inom ramen för den befintliga kapacitetsmekanismen, genom kompletterande auktioner och genom andra mekanismer, såsom framtida kapacitetsmekanismer. I den nationella bedömningen av resurstillräcklighet modelleras 16 målår (från 2025 till 2040). Referensscenariot är det relevanta scenariot för att påvisa tillräcklighetsproblem. I Acers yttrande om den nationella bedömningen av resurstillräcklighet (se skäl 51) jämförs det med det centrala referensscenariot i 2023 års europeiska bedömning av resurstillräcklighet, eftersom detta utgör en strategi som motsvarar och är jämförbar med det centrala referensscenariot i 2023 års europeiska bedömning av resurstillräcklighet, som inte heller innehöll några nya kapacitetsmekanismavtal.
- (49) Resultaten från den polska nationella bedömningen av resurstillräcklighet för förväntad förlorad last och förväntad energi ej levererad inom ramen för referensscenariot presenteras i tabell 6.

Tabell 6

Resultat från den nationella bedömningen av resurstillräcklighet

År		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040
Förväntad förlorad last	h/år	7,6	40,8	50,2	33,3	20,5	9,6	6,6	14,3	15,0	14,4	10,9	10,8	12,5	10,4	5,8	14,2
Förväntad energi ej levererad	GW h/år	5,8	40,6	54,4	52,1	31,8	13,8	9,4	22,7	24,3	23,6	18,1	23,5	25,3	23,3	13,5	33,6

Källa: Uppgifter från PSE som sammanställts inför utarbetandet av den nationella bedömningen av resurstillräcklighet

- (50) Resultaten från referensscenariot i den nationella bedömningen av resurstillräcklighet visar på en högre förväntad förlorad last än resultaten från 2023 års europeiska bedömning av resurstillräcklighet för alla de fyra målår som beaktas (2025, 2028, 2030 och 2033). I synnerhet överskrider tillförlitlighetsnormen för alla de år som modelleras i referensscenariot i den nationella bedömningen av resurstillräcklighet.

3.2.3 Acers yttrande enligt artikel 24.3 i elförordningen

- (51) Polen lämnade in den polska nationella bedömningen av resurstillräcklighet till Acer för yttrande i enlighet med artikel 24.3 i elförordningen. Eftersom 2024 var det år då Acer för första gången godkände en europeisk bedömning av resurstillräcklighet (se skäl 44), var artikel 24.3 i elförordningen, enligt vilken medlemsstaterna måste lämna in sina nationella bedömningar av resurstillräcklighet till Acer för yttrande i de fall det förekommer skillnader mellan den nationella bedömningen av resurstillräcklighet och den europeiska bedömningen av resurstillräcklighet, i praktiken inte tillämplig under de år som föregick detta godkännande.
- (52) Den 3 februari 2025 avgav Acer ett yttrande med rekommendationer om den polska nationella bedömningen av resurstillräcklighet⁽¹⁵⁾. I sitt yttrande förklarade Acer att skillnaderna mellan den polska nationella bedömningen av resurstillräcklighet och 2023 års europeiska bedömning av resurstillräcklighet var motiverade när det gäller antagandena om kapacitetsresurser, men inte när det gäller antagandena om utbyten mellan elområden. När det gäller skillnaden i modellering av kapacitetsresurser kunde Acer inte avgöra huruvida skillnaden var motiverad.
- (53) I sitt yttrande lämnade Acer följande rekommendationer:
- När det gäller antagandena om utbyten mellan elområden bör antagandena om import och export förbättras i den polska nationella bedömningen av resurstillräcklighet för att bättre återspegla hur den sammanlänkade europeiska elmarknaden fungerar. Exempelvis bör utländska elområden och regioner modelleras på grundval av de datauppsättningar som finns tillgängliga i den europeiska bedömningen av resurstillräcklighet.
 - När det gäller antagandena om kapacitetsresurser bör samma nationsspecifika kostnader som används i den nationella bedömningen av resurstillräcklighet också användas i den europeiska bedömningen av resurstillräcklighet.

⁽¹⁵⁾ Acers yttrande nr 01/2025 av den 3 februari 2025 om skillnaderna mellan Polens nationella bedömning av resurstillräcklighet och 2023 års europeiska bedömning av resurstillräcklighet.

- c) Med avseende på modelleringen av kapacitetsresurser bör bedömningen av ekonomisk hållbarhet uppdateras för att beakta framtida intäkter och kostnader. Acer rekommenderar i synnerhet att man ytterligare klargör de ekonomiska resultaten i bedömningen av ekonomisk hållbarhet och underbygger antagandet att ingen ytterligare efterfrågefleksibilitet eller lagring kommer att införas i det polska systemet utöver den kapacitet som avtalas i kapacitetsmekanismen.

3.2.4 Rapport enligt artikel 24.3 i elförordningen

- (54) Enligt artikel 24.3 sista stycket i elförordningen ska det organ som ansvarar för den nationella bedömningen av resurstillräcklighet ta vederbörlig hänsyn till Acers yttrande och vid behov ändra sin bedömning. Om organet beslutar att inte fullt ut beakta Acers yttrande måste det organ som är ansvarigt för den nationella bedömningen av resurstillräcklighet offentliggöra en rapport med en detaljerad motivering.
- (55) Den 22 april 2025 offentliggjorde den polske systemansvarige för överföringssystemet en rapport som svar på Acers yttrande om skillnaderna mellan den nationella bedömningen av resurstillräcklighet och 2023 års europeiska bedömning av resurstillräcklighet⁽¹⁶⁾. I sin rapport gjorde den polske systemansvarige för överföringssystemet följande påpekanden:
- När det gäller skillnaderna i antaganden om utbyten mellan elområden har den förenklade metod som tillämpas på regionala modeller en begränsad inverkan på resultaten i den nationella bedömningen av resurstillräcklighet. I den nationella bedömningen av resurstillräcklighet tillämpas en metod för antaganden om import som är förenlig med metoden för gränsöverskridande deltagande (artikel 26.11 a i elförordningen)⁽¹⁷⁾. Skillnaderna i antaganden om export motiveras av att Polen i första hand är ett importerande elområde och att modelleringen av exporten i den nationella bedömningen av resurstillräcklighet endast skulle minska inskränkningarna avseende förnybara energikällor utan att förbättra de befintliga anläggningarnas ekonomiska bärkraft. Följaktligen skulle antagandena rörande export i den nationella bedömningen av resurstillräcklighet inte påverka kapacitetsmixen eller väsentligt ändra tillräcklighetsriskerna.
 - Skillnaderna i antagandena om kapacitetsresurser beror på de olika tidpunkterna för insamling av indata för de två studierna (första halvåret under 2024 för den nationella bedömningen av resurstillräcklighet och slutet av 2022 för 2023 års europeiska bedömning av resurstillräcklighet).
 - När det gäller skillnaderna i modelleringen av kapacitetsresurser utgör beräkningarna rörande bedömningen av ekonomisk hållbarhet i den nationella bedömningen av resurstillräcklighet en mer exakt och representativ metod än den som används i den europeiska bedömningen av resurstillräcklighet. När det gäller skillnaderna i antagandena rörande efterfrågefleksibilitet och lagring hävdar den polske systemansvarige för överföringssystemet att dennes beräkningar inte visar på några investeringsbeslut avseende lagring före 2029, och att en marknadsdriven utbyggnad av lagringen skulle förväntas från och med 2036. När det gäller efterfrågefleksibiliteten förklarar den polske systemansvarige för överföringssystemet att även den implicita efterfrågefleksibiliteten modelleras i den nationella bedömningen av resurstillräcklighet, till skillnad från i 2023 års europeiska bedömning av resurstillräcklighet. Skillnaderna i mönster för det planerade underhållet av kraftverk ligger mer i linje med faktiska observationer än de som beaktas i 2023 års europeiska bedömning av resurstillräcklighet.

3.3 Rapport som åtföljer det begärda undantaget

- (56) Enligt artikel 64.2d i elförordningen ska en ansökan om undantag åtföljas av en rapport som ska innehålla
- a) en bedömning av undantagets konsekvenser på utsläppen av växthusgaser och på övergången till förnybar energi, ökad flexibilitet, energilagring, elektromobilitet och efterfrågefleksibilitet,
 - b) en plan med milstolpar för övergången från det deltagande av produktionskapacitet som avses i punkt 2b i kapacitetsmekanismen senast den dag då undantaget löper ut, inbegripet en plan för upphandling av nödvändig ersättningskapacitet i linje med den vägledande nationella utvecklingsbanan för den totala andelen förnybar energi och en bedömning av de investeringshinder som orsakar bristen på tillräckliga anbud i det konkurrensutsatta anbudsförfarande som avses i punkt 2c a.

⁽¹⁶⁾ Tillgänglig på https://www.pse.pl/documents/20182/51490/250422_Opinion_response.pdf.

⁽¹⁷⁾ Tillgänglig på https://www.acer.europa.eu/sites/default/files/documents/Individual%20Decisions/ACER%20Decision%2036-2020%20on%20cross-border%20participation_XBP%20CM_0.pdf.

3.3.1 Inverkan på växthusgasutsläppen

- (57) Polen jämför de två scenarier som presenteras i den nationella bedömningen av resurstillräcklighet (se skäl 48 ovan) för att bedöma inverkan på växthusgasutsläppen av att införa ett undantag i form av kompletterande auktioner.
- (58) Polen förklarar att den största skillnaden mellan de två scenarierna är att volymen outnyttjad energi är betydligt högre i referensscenariot än i scenariot med kapacitetsmekanism. I tabell 7 nedan jämförs värdena för outnyttjad energi i de två scenarierna i den nationella bedömningen av resurstillräcklighet.

Tabell 7

Värden för outnyttjad energi i de två scenarierna i den nationella bedömningen av resurstillräcklighet

År		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040
Referens-scenario	GWh/år	5,8	40,6	54,4	52,1	31,8	13,8	9,4	22,7	24,3	23,6	18,1	23,5	25,3	23,3	13,5	33,6
Scenario med kapacitetsmekanism	GWh/år	1,8	2,1	3,2	2,4	3,6	2,2	2,9	3,8	2,1	4,3	3,8	6,4	10,2	5,1	8,7	4,0

Källa: Uppgifter från PSE som sammanställts inför utarbetandet av den nationella bedömningen av resurstillräcklighet

- (59) Polen uppskattar att genomförandet av undantaget på kort sikt kan leda till en liten ökning av koldioxidutsläppen (med 0,2–0,3 % av energisektorns utsläpp) under den period som omfattas av undantaget (2025–2028). Polen förklarar att detta beror på att tillförlitlighetsnormen uppnås i scenariot med kapacitetsmekanism, vilket leder till mindre outnyttjad energi än i referensscenariot, eftersom utsläppsintensiva enheter skulle ha rätt att delta i kompletterande auktioner för att uppfylla tillförlitlighetsnormen. Polen hävdar att det på grund av ledtiden inte är möjligt att under denna period beställa stora mängder nya kraftverk med lägre utsläpp, såsom gasturbiner med öppet kretslopp/gaskombiverk, vilket skulle minska dessa ytterligare utsläpp.
- (60) I tabell 8 presenteras en jämförelse av koldioxidutsläppen i de två scenarierna i den nationella bedömningen av resurstillräcklighet, mätt i kraftvärmeutsläpp på grundval av uppgifter från el- och värmeproduktionssektorn.

Tabell 8

	År		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040
A	Referensscenario	Mt	99,3	92,6	84,2	75,9	68,7	62,2	51,7	47,3	44,3	41,4	38,9	34,8	34,1	32,3	31,9	30,4
B	Scenario med kapacitetsmekanism	Mt	99,5	92,9	84,8	76,1	68,7	62,4	51,7	47,5	43,5	40,3	38,3	34,3	33,4	31,7	31,3	29,9
C = B – A	Skillnad	Mt	0,2	0,3	0,5	0,1	0,0	0,2	0,0	0,1	–0,9	–1,1	–0,6	–0,5	–0,7	–0,7	–0,7	–0,5

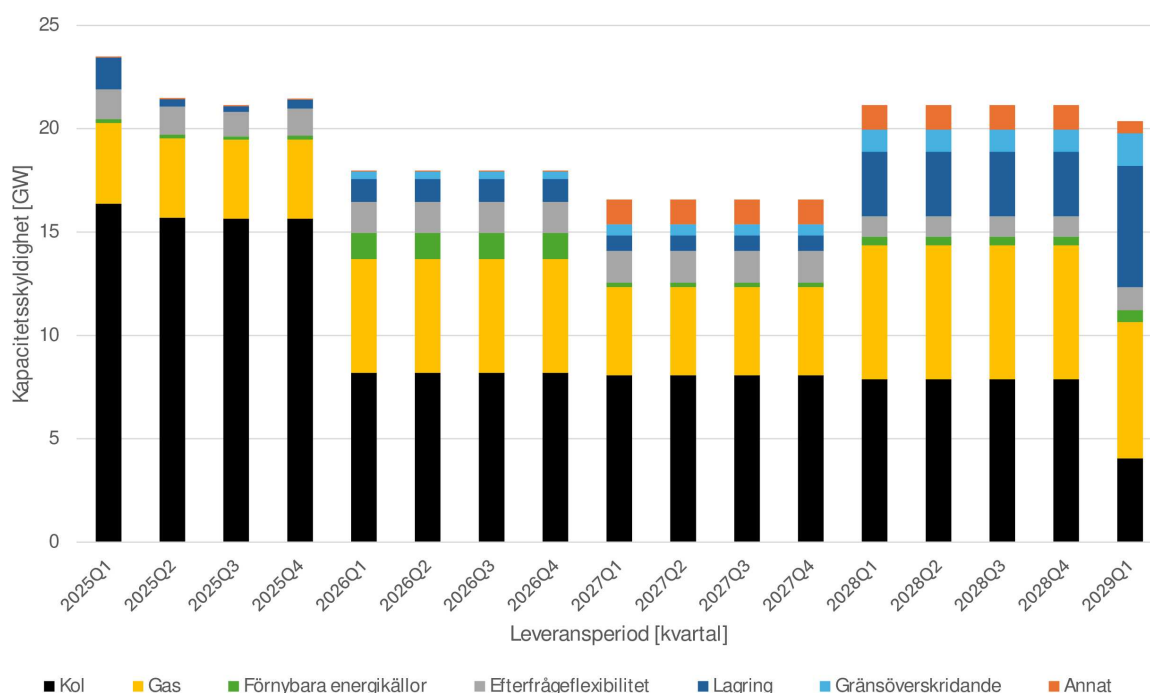
Källa: Uppgifter från PSE som sammanställts inför utarbetandet av den nationella bedömningen av resurstillräcklighet

- (61) Polen drar slutsatsen att undantaget skulle ha en mycket begränsad inverkan på utsläppen inom elproduktionssektorn i centralt dirigerade produktionsenheter, eftersom den volym enheter som omfattas av undantaget och som potentiellt kan komma i fråga för kapacitetsavtal genom kompletterande auktioner skulle begränsas till vad som är absolut nödvändigt. Å andra sidan hävdar Polen, såsom beskrivs i detalj i avsnitt 3.3.2 nedan, att undantaget skulle skapa stabilare marknadsvillkor för investeringsbeslut rörande efterfrågefleksibilitet, lagring och förnybara energikällor, vilket därmed skulle underlätta snabbare utsläppsminskningar under senare år (och på medellång sikt). Av detta skäl hävdar Polen också att utsläppsnivåerna i referensscenariot är högre under åren 2033–2040 på grund av mindre gynnsamma marknadsvillkor för nya investeringar.

3.3.2 Inverkan på energiomställningen

- (62) Polen använder även de två scenarier som presenteras i den nationella bedömningen av resurstillräcklighet (se skäl 48 ovan) som en grund för att bedöma undantagets inverkan på målen för energiomställningen, dvs. på övergången till förnybar energi, ökad flexibilitet, energilagring, elektromobilitet och efterfrågefleksibilitet.
- (63) Denna jämförande analys visar att undantaget tillfälligtvis kan bibehålla en något högre volym av produktionsenheter med högre utsläpp. Enligt Polen skulle dock utfasningen av enheter med höga utsläpp påskyndas på medellång sikt – på 2030-talet – i scenariot med kapacitetsmekanism jämfört med i referensscenariot.
- (64) Enligt Polen skulle genomförandet av undantaget minimera risken för att tillförlitlighetsnormen inte uppfylls och minska prisvolatiliteten. Detta skulle skapa stabilare och mer förutsägbara marknadsvillkor, vilket skulle främja investeringar i flexibel kapacitet, såsom lagring och nya dirigerbara enheter, förnybar kapacitet och elektromobilitet, vilket i slutändan skulle leda till att kolenheter inte längre behövs för att upprätthålla tillförlitlighetsnormen. Polen hävdar också att de befintliga dirigerbara och flexibla enheterna (dvs. efterfrågefleksibilitets- och energilagringsenheterna) i avsaknad av undantaget skulle behöva vara i drift mycket ofta och kanske inte skulle kunna uppfylla sina skyldigheter i mycket otillräckliga system enligt de befintliga kapacitetsmekanismernas regler, med risk för att drabbas av sanktioner. Detta skulle avskräcka från investeringar i ren flexibel teknik och från dennas deltagande på kapacitetsmarknaden.
- (65) I figur 1 och tabell 9 nedan visas vilka typer av teknik som kommer att användas av de enheter som valts ut inom ramen för den befintliga kapacitetsmekanismen genom primärauktioner för en leveransperiod fram till 2029.

Figur 1

Tabell 9

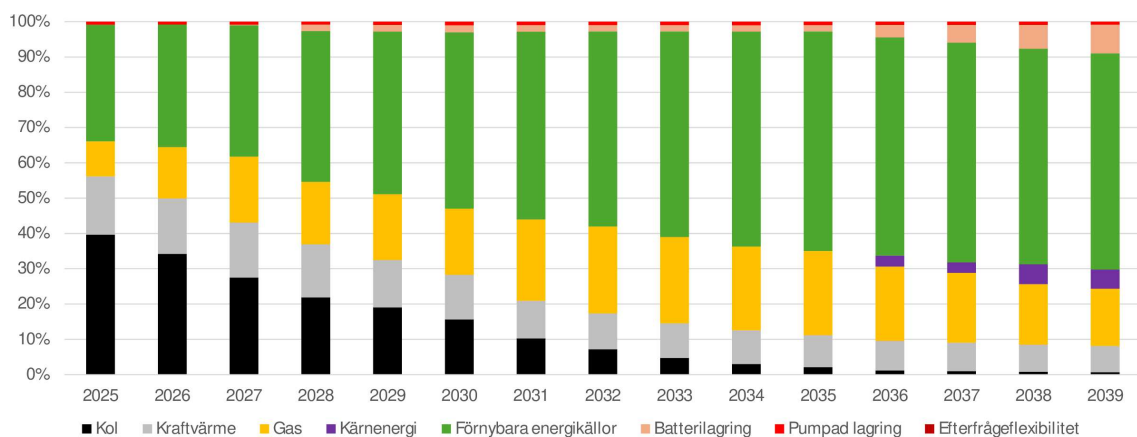
	Kol	Gas	Förnybara energikällor	Efterfrågeflexibilitet	Lagring	Gränsöverskridande	Annat
2025Q1	16,37	3,91	0,18	1,45	1,53	0,00	0,05
2025Q2	15,70	3,83	0,18	1,36	0,36	0,00	0,05
2025Q3	15,65	3,82	0,16	1,18	0,28	0,00	0,05
2025Q4	15,65	3,83	0,18	1,32	0,43	0,00	0,05
2026Q1	8,19	5,50	1,26	1,51	1,11	0,35	0,05
2026Q2	8,19	5,50	1,26	1,51	1,11	0,35	0,05
2026Q3	8,19	5,50	1,26	1,51	1,11	0,35	0,05
2026Q4	8,19	5,50	1,26	1,51	1,11	0,35	0,05
2027Q1	8,07	4,27	0,21	1,54	0,74	0,55	1,19
2027Q2	8,07	4,27	0,21	1,54	0,74	0,55	1,19
2027Q3	8,07	4,27	0,21	1,54	0,74	0,55	1,19
2027Q4	8,07	4,27	0,21	1,54	0,74	0,55	1,19
2028Q1	7,88	6,48	0,42	0,98	3,12	1,08	1,18
2028Q2	7,88	6,48	0,42	0,98	3,12	1,08	1,18
2028Q3	7,88	6,48	0,42	0,98	3,12	1,08	1,18
2028Q4	7,88	6,48	0,42	0,98	3,12	1,08	1,18
2029Q1	4,05	6,60	0,57	1,11	5,87	1,58	0,58

Källa: Polens miljö- och klimatministerium

- (66) Den nationella bedömningen av resurstillräcklighet inbegriper antaganden för 2025–2040 rörande utvecklingen av förnybara energikällor, energilagringssystem, dirigerbara energikällor som använder bränslen med låga eller inga utsläpp, anläggningar för efterfrågeflexibilitet, elektromobilitet och andra sektorer. Prognosen för deras utbyggnad är att denna ökar avsevärt över tiden i scenariot med kapacitetsmekanismer (se figur 2 nedan), medan andelen för kol minskar betydligt efter det att undantaget har löpt ut (från 40 % år 2025 till 20 % år 2029). Under de följande åren minskar andelen koleldad produktion på marknaden ytterligare. Detta beror också på att de långfristiga kontrakt som tilldelats koleldade anläggningar inom ramen för kapacitetsmekanismen före den 31 december 2019 löper ut (se skäl 7 ovan).

Figur 2

Andelarna för olika typer av teknik inom elproduktionen i scenariot med kapacitetsmekanism ⁽¹⁸⁾

Källa: Uppgifter från PSE som sammanställts inför utarbetandet av den nationella bedömningen av resurstillräcklighet

⁽¹⁸⁾ Kolkapaciteten i elproduktionsmixen efter det att undantaget har löpt ut är befintlig kapacitet som har avtalats genom fleråriga avtal före den 31 december 2019 inom ramen för den befintliga kapacitetsmekanismen.

3.3.3 *Bedömning av investeringshinder*

- (67) I maj och juni 2024 genomförde det polska miljö- och klimatministeriet en undersökning bland aktörerna på elmarknaden ⁽¹⁹⁾ för att bedöma deras åsikter om elmarknadens utvecklingsnivå och kapacitetsmarknadens funktion.
- (68) På grundval av undersökningens resultat identifierade ministeriet bland annat följande hinder och områden där man kan överväga förändringar i lagstiftningen:
- Förändringar i riktning mot större flexibilitet i elsystemet, däribland främjande av flexibilitetstjänster, avtal med dynamiska priser och balanserande systemtjänster samt en bättre integrering av förnybara energikällor.
 - Med avseende på grossistmarknadens funktion saknas åtgärder för att säkerställa en lämplig marginal för elpriset och för att skydda slutkunderna mot höga energipriser.
- (69) Enligt deltagarna är det administrativa förfarandet för godkännande av investeringar i nätinfrastruktur långdraget och komplicerat. Avsaknaden av allmänhetens acceptans skapar onödiga hinder för infrastrukturinvesteringar. Externt kapital, inklusive lånefinansiering, krävs för att göra det möjligt för investerare att besluta om att göra investeringar, eftersom kostnaderna för projekt inom energisektorn fortfarande ökar.
- (70) År 2024 genomförde den polska nationella tillsynsmyndigheten en undersökning för att samla in synpunkter från aktörer på energimarknaden och för att samla in förslag till potentiella ändringar av Polens befintliga kapacitetsmekanism. I resultaten av undersökningen identifierades flera faktorer som kan ha påverkat resultaten av kapacitetsmarknadens auktioner för leveransperioder med början efter den 1 juli 2025. Dessa faktorer är följande:
- En begränsad förmåga att säkra finansiering från finansmarknaderna för modernisering av befintliga produktionsenheter och för utveckling av nya produktionsenheter som använder fossila bränslen.
 - Den betydande inverkan av den globala utvecklingen, såsom covid-19-pandemin och de geopolitiska förhållandena (avbrott i leveransen av halvfabrikat, material och råvaror från regioner som påverkas av krigföring eller terroristhot) samt de makroekonomiska utmaningarna (en gradvis fördjupad kris och kraftiga inflationsökningar), som påverkade kostnaderna för kapitalanskaffning negativt.
 - De komplexa och utdragna administrativa förfarandena för att erhålla lokaliserings- och miljöbeslut samt bygglov.
- (71) Polen anser att de nuvarande marknadsreglerna och de ramar som styr den befintliga kapacitetsmekanismens funktion inte hindrar utvecklingen av lagring och efterfrågeflexibilitet inom ramen för den befintliga kapacitetsmekanismen. Den viktigaste faktorn som påverkar utvecklingen av denna kapacitet är enligt Polens uppfattning deras enheters ekonomiska bärkraft. Nuvarande och prognostiserade intäkter från energimarknaden och från kompletterande tjänster förefaller otillräckliga för att täcka kostnaderna och garantera en tillfredsställande vinstmarginal.

3.3.4 *Plan för övergången från deltagandet av kapacitet som släpper ut mer än utsläppsgränsvärdet i kapacitetsmekanismerna*

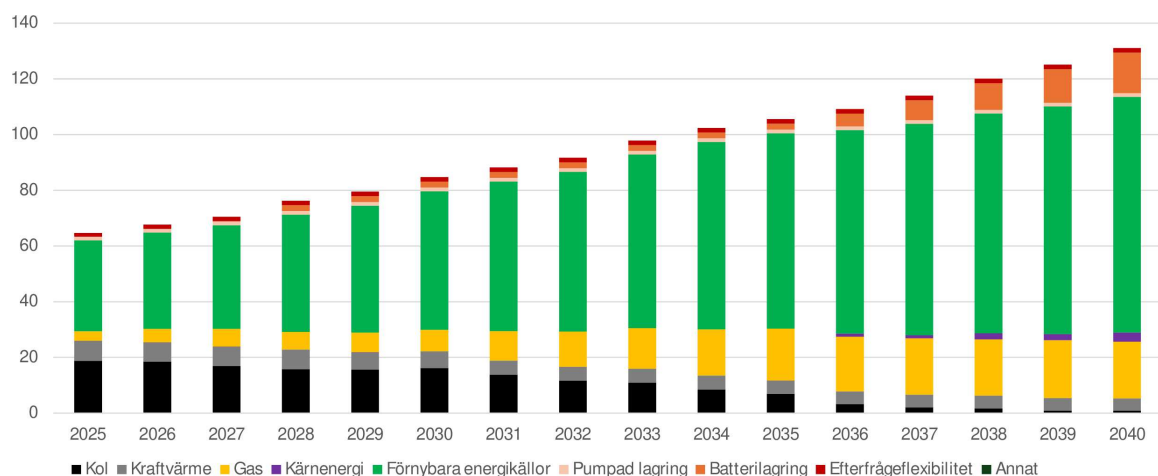
- (72) I enlighet med vad som krävs i artikel 64.2d i elförordningen åtföljs ansökan av en plan med milstolpar för övergången från deltagandet av kol i den befintliga kapacitetsmekanismen senast den dag då det begärda undantaget löper ut, inbegripet en plan för att upphandla den nödvändiga ersättningskapaciteten. I dessa dokument föreslår Polen också åtgärder för att ta itu med de reglerings- och investeringshinder som identifieras i skälen 67–71.

⁽¹⁹⁾ Polen noterar att undersökningen var öppen för alla marknadsaktörer. Deltagarna utgjordes av fler än 120 enheter som representerade elproducenter, leverantörer, operatörer, aggregatorer, elkonsumenter (inklusive inom industrisektorn) och andra.

- (73) Av de skäl som anges i skälen 59 och 64 ovan hävdar Polen att undantaget tillfälligtvis och på kort sikt kan leda till en något långsammare övergång från kolenheter på kapacitetsmarknaden, men att det skulle skapa gynnsammare villkor för investeringar i ersättningskapacitet på medellång sikt. Om det begärda undantaget beviljas kommer koleldade produktionsenheter dessutom inte längre att kunna konkurrera med utsläppsnåla enheter i den befintliga kapacitetsmekanismen efter den 31 december 2028, när det begärda undantaget löper ut. Följaktligen förväntas den potentiella volymen kolenheter som skulle vara ekonomiskt lönsamma på energimarknaden vara mycket begränsad på grund av bristen på ekonomiska incitament, höga drifts- och underhållskostnader, ett lågt antal drifttimmar och därtill hörande låga intäkter, såväl som slutet på deras tekniska livslängd ⁽²⁰⁾.
- (74) Polen förväntar sig inte några större marknadsbaserade investeringar mellan 2025 och 2028, förutom de investeringar som får offentligt stöd (se skälen 77–81), eftersom nya enheter inte kan tas i drift i tid. Detta beror främst på deras ledtider och på det faktum att de ännu inte har fått anslutningsavtal och miljötillstånd.
- (75) Den nationella bedömningen av resurstillräcklighet innehåller uppskattningar av den ersättningskapacitet som skulle behöva installeras för att ersätta den kolbaserade produktionen i systemet ⁽²¹⁾, inklusive den vägledande nationella utvecklingsbanan för den totala andelen förnybar energi. I figur 3 nedan ges en översikt över Polens plan med milstolpar för övergången från deltagandet av kol i den befintliga kapacitetsmekanismen senast den dag då det begärda undantaget löper ut.

Figur 3

Installerad kapacitet av olika typer av teknik för elproduktion i scenariot med kapacitetsmekanism. Alla värden anges i GW.

Källa: Den nationella bedömningen av resurstillräcklighet

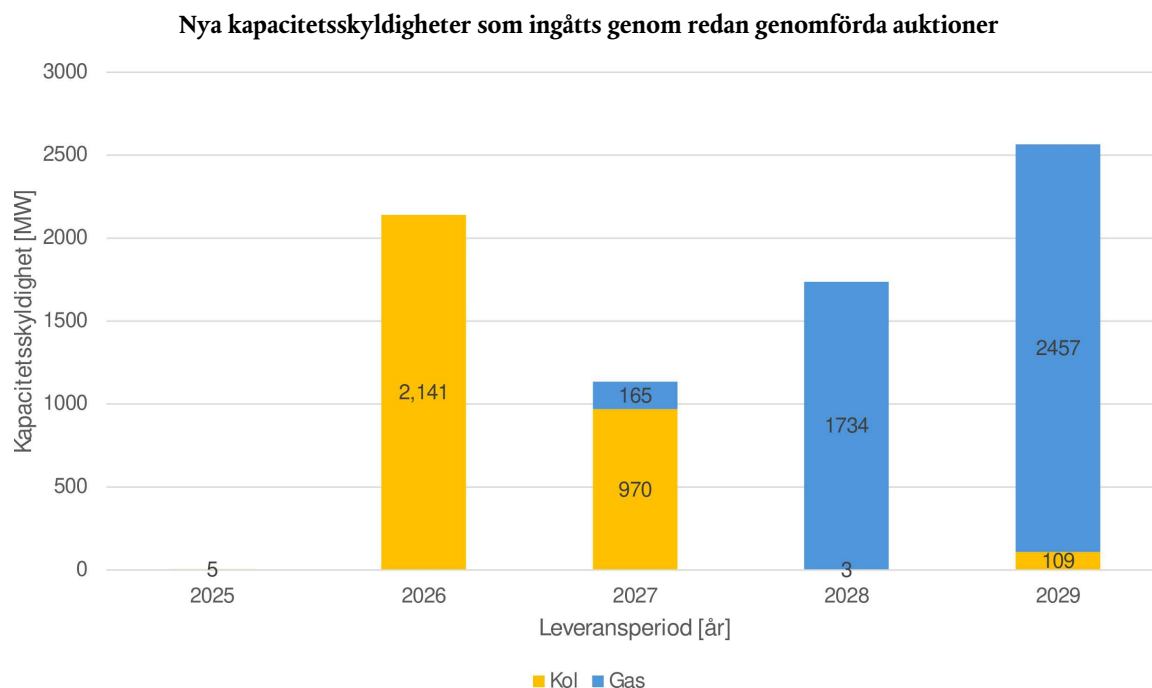
- (76) För att uppnå milstolparna kommer Polen att tillämpa genomförandeplanen (se skäl 82) och genomföra ytterligare lagstiftningsreformer (se skälen 83–85). Dessutom räknar Polen med att köpa in den nödvändiga ersättningskapaciteten genom den befintliga kapacitetsmekanismen (se skälen 77–80) och genom andra stödsystem (se skäl 81). Några av milstolparna för att anskaffa den nödvändiga ersättningskapaciteten har redan uppnåtts: ny dirigerbar kapacitet kommer att vara i drift när undantaget löper ut, vilket framgår av resultaten av primärauktionerna för leveransperioderna från 2026 till och med 2029 (se skälen 77, 78 och 80).

⁽²⁰⁾ I figurerna 2 och 3 i detta beslut verkar kolkapaciteten genomgå en begränsad minskning under perioden 2028–2030 jämfört med tidigare år. Detta beror på att kolkapaciteten i elproduktionsmixen efter det att undantaget har löpt ut är befintlig kapacitet som har avtalats genom fleråriga avtal före den 31 december 2019 inom ramen för den befintliga kapacitetsmekanismen.

⁽²¹⁾ I den nationella bedömningen av resurstillräcklighet antas att denna kapacitet kommer att förvärfvas genom nya, befintliga eller planerade stödsystem och genom marknadsbaserade projekt.

- (77) För 2026–2028 visar den nationella bedömningen av resurstillräcklighet på en ökning på omkring 3 GW i gaskapacitet och cirka 2 GW i nya batterilagringsenheter. Inom ramen för de primärauktioner som genomfördes för leveransåren 2026 och 2027 upphandlades över 3,1 GW i nya gaseldade enheter. Mer än 1,7 GW i ny batterilagringskapacitet anskaffades för leveransåret 2028. Resultaten från huvudauktionen för leveransåret 2029, som genomfördes efter det att den nationella bedömningen av resurstillräcklighet offentliggjorts, visar att den totala lagringskapaciteten kommer att nå 6 GW under 2029, vilket överskrider prognoserna i den nationella bedömningen av resurstillräcklighet.
- (78) Figur 4 nedan visar kapacitetsskyldigheternas volymer⁽²²⁾ av den nya gas- och lagringskapacitet som redan upphandlats inom ramen för den befintliga kapacitetsmekanismen fram till och med 2029.

Figur 4

Källa: Polens miljö- och klimatministerium

- (79) Den installerade kapaciteten för förnybara energikällor förväntas öka med nästan 10 GW fram till 2028 och med ytterligare 8 GW fram till 2030. Mellan 2031 och 2040 förväntas dessutom över 12,5 GW i gaseldade enheter, 12,5 GW i batterilagring, nästan 35 GW i förnybara energikällor och 3,3 GW i kärnkraftverk (i scenariot med kapacitetsmekanism). Polen uppger att de värden som anges i den nationella bedömningen av resurstillräcklighet ligger i linje med de befintliga och planerade systemen för förnybara energikällor, och att andelen förnybara energikällor i elkompontenten i den vägledande nationella utvecklingsbanan för den totala andelen förnybar energi kommer att uppnås.
- (80) I den nationella bedömningen av resurstillräcklighet utgår man också från att efterfrågeflexibiliteten ökar. Den kapacitet för explicit efterfrågeflexibilitet som upphandlas inom ramen för den befintliga kapacitetsmekanismen kommer att uppgå till 1 600 MW senast 2029 och därefter förbli stabil på denna nivå. Utöver den explicita efterfrågeflexibiliteten kommer den implicita efterfrågeflexibiliteten gradvis att öka under de därpå följande åren av bedömningen. Denna implicita efterfrågeflexibilitet omfattar flexibilitet från vätgasproduktion, kraft-till-värme-system och elfordon. Fram till 2030 kommer den implicita efterfrågeflexibiliteten att göra det möjligt att flytta cirka 500 MW, vilket kommer att öka till omkring 3 000 MW fram till 2033 och därefter fortsätta att öka. Dessa mekanismer kommer tillsammans att göra det möjligt att flytta upp till 20 % av den inhemska efterfrågan från topplasttimmar till perioder med lägre priser.
- (81) Utöver de åtgärder som beskrivs i skäl 76 planerar Polen att fortsätta att stödja utbyggnaden av anläggningar med låga utsläpp. De viktigaste stödsystemen är
- ett system för uppförande och drift av ett nytt kärnkraftverk på upp till 3 750 MW, som ska tas i drift under andra hälften av 2030-talet⁽²³⁾,

⁽²²⁾ Kapacitetsskyldigheten är lägre än den installerade kapaciteten hos enheterna, dvs. de enheter som förväntas finnas på marknaden varje år.

⁽²³⁾ Statligt stöd SA.109707 (2024/C) (f.d. 2024/N) – Polen – Stödåtgärder till förmån för det första kärnkraftverket i Polen.

- ett system för att stödja utbyggnaden av 5 100 MW i total installerad kapacitet i form av nya högeffektiva kraftvärmeenheter senast 2028, vilket kommer att göra det möjligt att ersätta kolbaserade fjärrvärmepannor med kraftvärmeenheter som främst använder naturgas ⁽²⁴⁾,
 - system för förnybar energi för att bland annat stödja installationen av 3 000 MW i landbaserad vindkraftskapacitet, 9 000 MW i solenergi, 180 MW i vattenkraft, 300 MW i jordbruksbiogas, 660 MW i biomassa och biogasanläggningar (mellan 2022 och 2027) ⁽²⁵⁾ och upp till 10,9 GW i havsbaserad vindkraft (mellan 2025 och 2028) ⁽²⁶⁾,
 - omkring 3 100 GW i biometan per år, vilket kommer att medföra uppförandet av omkring 50 anläggningar för ett kraftverk med en genomsnittlig storlek på 2,8 MW i energi omvandlad till elekvivalenter ⁽²⁷⁾.
- (82) När det gäller regleringsåtgärder kommer Polen att fortsätta att tillämpa sin genomförandeplan, som innehåller reformer av elmarknaden på fem områden: balansmarknaden, efterfrågefleksibilitet, slutkundsmarknaden, nätexpansion och gränsöverskridande sammanlänknings- och tilldelningsbegränsningar. Sedan genomförandeplanen antogs har Polen fortlöpande genomfört marknadsreformerna och offentliggjort framstegen med avseende på genomförandet i fyra övervakningsrapporter. Till exempel pågår vissa investeringsprojekt (t.ex. den andra linjen av Mikołowa–Świebodzice-ledningen (400 kV)), och införandet av smarta mätare är på gång i syfte att uppnå målet i planen med att 80 % av slutanvändarna ska nås senast 2028.
- (83) Utöver de reformer som rapporteras inom ramen för genomförandeplanen föreslår de polska myndigheterna lagstiftningsreformer inom sektorn för förnybara energikällor och ändringar av regelverket för elnätsanslutningar för att åtgärda de reglerings- och investeringshinder som identifieras i avsnitt 3.3.3.
- (84) När det gäller sektorn för förnybara energikällor syftar de viktigaste planerade åtgärderna till att göra nettofaktureringen mer attraktiv för prosumenter, påskynda tillståndsförfarandet, avskaffa 10H-regeln (som anger att minimiavståndet från bostadshus till ett vindkraftverk måste vara tio gånger höjden på en vindturbin), främja anslutningen av mikroanläggningar med ellagring till distributionsnätet, samt påskynda och effektivisera genomförandet av investeringar i vindkraftparker till havs. Polen förväntar sig att genomföra dessa åtgärder under 2025.
- (85) När det gäller elnätsanslutningar planerar Polen att förbättra planeringen för utveckling av överförings- och distributionsnät och öka antalet anläggningar som kan anslutas genom att införa effektiviserade förfaranden. Detta innebär ett inrättande av centraliserade onlineplattformar med regelbundet uppdaterad information om inlämnade begäranden och statusen för deras behandling eller om tillgänglig kapacitet för anslutning, och ett införlivande av en skyldighet att uppfylla milstolparna i anslutningsavtalen. Polen förväntar sig att genomföra dessa åtgärder under 2025.
- (86) Som också framgår av planen med milstolpar (se figur 3 i skäl 75) kommer Polen att fortsätta att se till att den kolbaserade produktionskapaciteten gradvis ersätts med kapacitet med lägre utsläpp efter det att undantaget löpt ut. Denna kapacitet kommer att upphandlas, eller håller på att upphandlas, genom den befintliga kapacitetsmekanismen och andra stödsystem, och kommer att integreras i systemet på marknadsmässiga villkor. Samtidigt kommer Polen att fortsätta att genomföra de reformer som beskrivs i dess genomförandeplan ⁽²⁸⁾ samt de andra regleringsåtgärderna i skäl 83 i syfte att skapa gynnsamma marknadsvillkor för både offentliga och privata investeringar.

⁽²⁴⁾ Statligt stöd SA.51192 (2019/N) – Polen – Stöd till kraftvärmeproduktion och statligt stöd; SA.52530 (2019/N) – Polen – Nedsättning av kraftvärmeavgifter för energiintensiva användare.

⁽²⁵⁾ Statligt stöd SA.64713 (2021/N) – Polen – Förlängning av stödordningen för förnybara energikällor.

⁽²⁶⁾ Statligt stöd SA.55940 (2021/N) – Polen – System för havsbaserad vindkraft.

⁽²⁷⁾ De föreslagna lösningarna kommer att behöva godkännas som statligt stöd av kommissionen.

⁽²⁸⁾ Tillgänglig på <https://circabc.europa.eu/ui/group/8f5f9424-a7ef-4dbf-b914-1af1d12ff5d2/library/6184db18-c5ad-4c82-a2d3-1d2564e1a7a7/details>.

4. SYNPKUNKTER SOM SAMLATS IN UNDER DET OFFENTLIGA SAMRÅDET

- (87) Såsom anges i skäl 3 höll kommissionen ett offentligt samråd om ansökan från den 14 februari 2025 till den 17 mars 2025. En synpunkt lämnades in.
- (88) Uppgiftslämnaren noterar att deltagandet av utländska resurser i auktioner inom ramen för den befintliga kapacitetsmekanismen fastställs i den nationella bedömningen av resurstillräcklighet. Med hänvisning till Acers yttrande som omnämns i avsnitt 3.2.3 i detta beslut hävdar uppgiftslämnaren att man i den nationella bedömningen av resurstillräcklighet underskattar det bidrag från utländska resurser som krävs för att tillgodose den polska efterfrågan. Detta leder till att begränsade volymer utländsk kapacitet tillåts delta i auktionerna.
- (89) I synnerhet hävdar uppgiftslämnaren att Polen tillämpar en formel för att fastställa volymen på de kompletterande auktionerna (se skäl 35 ovan) som skulle kunna leda till att utländska resursers deltagande i auktionerna förhindras.
- (90) Som svar på dessa påståenden konstaterar Polen att enheter belägna i det synkrona profilområdet har haft rätt att delta i huvudauktionen för leveransåret 2027 och därefter, samt i tilläggsauktionerna för leveransåret 2025 och därefter. Utländska enheter är berättigade till ettåriga kontrakt.
- (91) När det gäller de kompletterande auktionerna bekräftar Polen att den mängd utländsk kapacitet som kan delta fastställs i linje med de parametrar som anges i skälen 10 och 35 ovan.
- (92) Polen klargör att dessa parametrar återspeglar syftet med de kompletterande auktionerna, nämligen att upphandla den saknade kapaciteten, snarare än att för andra gången avtala om samma kapacitet som redan säkrats i tidigare auktioner för samma leveransperiod. I annat fall skulle värdet för den maximikapacitet som är kopplad till nya resurser överskridas, och den volym som erbjuds för gränsöverskridande deltagande skulle vara större än den volym som kan bidra till det polska elsystemets tillräcklighet.
- (93) Slutligen noterar Polen att hela kapaciteten var tillgänglig för utländskt deltagande vid den kompletterande auktion som hölls under andra halvåret 2025, dvs. 1 169 MW för det synkrona profilområdet, 365 MW för Litauen och 593 MW för Sverige.

5. BEDÖMNING AV DET BEGÄRDA UNDANTAGET

5.1 Rättslig grund

- (94) I enlighet med artikel 64.2b, 64.2c och 64.2d i elförordningen får ett undantag från artikel 22.4 b i den förordningen beviljas om villkoren i det undantaget är uppfyllda.

5.2 Artikel 64.2b i elförordningen

- (95) I enlighet med artikel 64.2b i elförordningen "får medlemsstaterna begära att produktionskapacitet som har påbörjat kommersiell produktion före den 4 juli 2019 och som släpper ut mer än 550 g koldioxid från fossilt bränsle per kWh el och mer än 350 kg koldioxid från fossilt bränsle i genomsnitt per år och per installerad kWe, undantagsvis, under förutsättning att artiklarna 107 och 108 i EUF-fördraget efterlevs, ingår i åtaganden eller omfattas av utbetalningar eller åtaganden för framtida betalningar efter den 1 juli 2025 inom ramen för en kapacitetsmekanism som godkänts av kommissionen före den 4 juli 2019".
- (96) Det begärda undantaget skulle gälla för befintliga anläggningar som överskrider utsläppsgränsvärdet. Sådana anläggningar skulle undantagsvis ingå i åtaganden eller omfattas av utbetalningar eller åtaganden för framtida betalningar efter den 1 juli 2025 (se skäl 27) inom ramen för den befintliga kapacitetsmekanismen, som godkändes av kommissionen enligt reglerna om statligt stöd i februari 2018 (se skäl 5).
- (97) Detta beslut påverkar inte bedömningen av förenligheten med artiklarna 107 och 108 i EUF-fördraget.
- (98) Mot bakgrund av ovanstående är kraven enligt artikel 64.2b i elförordningen uppfyllda.

5.3 Artikel 64.2c i elförordningen

- (99) Enligt artikel 64.2c i elförordningen ska kommissionen "bedöma hur den begäran som avses i punkt 2b påverkar utsläppen av växthusgaser. Kommissionen får bevilja undantaget efter att ha bedömt den rapport som avses i punkt 2d, förutsatt att följande villkor är uppfyllda:
- a) Medlemsstaten har tidigast den 4 juli 2019 genomfört ett konkurrensutsatt anbudsförfarande enligt artikel 22 och för en leveransperiod efter den 1 juli 2025, som syftar till att maximera deltagandet av kapacitetsleverantörer som uppfyller kraven i artikel 22.4.
 - b) Den kapacitetsmängd som erbjuds i det konkurrensutsatta anbudsförfarande som avses i led a i denna punkt är inte tillräcklig för att hantera det tillräcklighetsproblem som identifierats enligt artikel 20.1 för den leveransperiod som omfattas av anbudsförfarandet.
 - c) Den produktionskapacitet som släpper ut mer än 550 g koldioxid från fossilt bränsle per kWh el ingår i åtaganden eller omfattas av utbetalningar eller åtaganden för framtida betalningar för en period på högst ett år, och för en leveransperiod som inte överskrider undantagets löptid, och upphandlas genom ett ytterligare upphandlingsförfarande som uppfyller alla krav i artikel 22, med undantag för de som fastställs i punkt 4 b i den artikeln, och enbart med avseende på den kapacitetsmängd som krävs för att hantera det tillräcklighetsproblem som avses i led b i den här punkten.

Undantaget enligt den här punkten får tillämpas till och med den 31 december 2028, under förutsättning att villkoren däri är uppfyllda under undantagets hela löptid".

5.3.1 Artikel 64.2c a: Primärauktionsförfaranden (huvud- och tilläggsauktioner)

- (100) Polen har genomfört primärauktioner efter den 31 december 2019 för en leveransperiod efter den 1 juli 2025 (se skälen 22 och 26).

Maximerat deltagande av kapacitetsleverantörer som uppfyller utsläppsgränsvärdena i primärauktioner

- (101) Dessa primärauktioner var öppna för deltagande av befintliga och nya producenter samt av efterfrågeflexibilitets- och lagringsoperatörer i Polen och angränsande medlemsstater (se skäl 10), och förhindrade efter den 31 december 2019 deltagandet av befintliga anläggningar som inte uppfyllde utsläppsgränsvärdet (se skäl 8).
- (102) Kapacitetsenheter som uppfyllde utsläppsgränsvärdet konkurrerade inte med enheter som inte uppfyllde utsläppsgränsvärdet i primärauktionsförfarandena. Dessutom skulle de kapacitetsenheter som uppfyllde utsläppsgränsvärdet kunna säkra mer långsiktiga avtal jämfört med de enheter som deltog i tilläggsauktioner eller kompletterande auktioner, där den maximala löptiden är ett år.
- (103) Den gröna bonus som avses i skäl 17 skapar ytterligare incitament för koldioxidsnål kapacitet att delta i primärauktioner. I situationer med två likvärdiga anbud väljs kapacitetsleverantörer med lägre utsläppsfaktorer före dem som har högre utsläppsfaktorer, och kapacitet som släpper ut mindre än 450 gCO₂/MWh kan säkra ännu mer långsiktiga avtal än de som ingås med andra kapacitetsleverantörer.
- (104) De primärauktioner som redan har ägt rum för leveransåren 2025–2029 har lett till en påtaglig ökning av avtalad kapacitet som uppfyller utsläppsgränsvärdet (t.ex. batterilagring och gaseldade enheter) (se skäl 78).
- (105) Avslutningsvis kommer kapacitetsenheter som uppfyller utsläppsgränsvärdet också att ha rätt att delta i kompletterande auktioner (se skäl 32). Dessa auktioner kommer endast att genomföras om man i primärauktionerna inte har lyckats upphandla den kapacitet som krävs för att hantera tillräcklighetsproblemet (se skäl 27).

- (106) Mot bakgrund av ovanstående kan slutsatsen dras att Polen efter den 31 december 2019 har genomfört flera konkurrensutsatta anbudsförfaranden för en leveransperiod efter den 1 juli 2025 som syftar till att maximera deltagandet av kapacitetsleverantörer som uppfyller kraven i artikel 22.4 i elförordningen.

Primärauktionernas förenlighet med artikel 22 i elförordningen

- (107) Kommissionen godkände utformningen av den polska kapacitetsmekanismen i sitt beslut om statligt stöd av den 7 februari 2018. I skälen 108–120 nedan bedöms huruvida primärauktionen är förenlig med artikel 22 i elförordningen.
- (108) I artikel 22.1 i elförordningen fastställs särskilda utformningsegenskaper som en kapacitetsmekanism måste uppfylla⁽²⁹⁾, medan det i artikel 22.3 fastställs särskilda krav för andra kapacitetsmekanismer än strategiska reserver, såsom den befintliga kapacitetsmekanismen.
- (109) I artikel 22.1 g och h i elförordningen föreskrivs att de tekniska villkoren för kapacitetsleverantörers deltagande ska fastställas före urvalsförfarandet, och att kapacitetsmekanismen ska vara öppen för deltagande av alla resurser som kan tillhandahålla den tekniska prestanda som krävs, inklusive energilagring och efterfrågestyrning. Kraven på förhandskvalificering för de konkurrensutsatta anbudsförfaranden som genomfördes efter den 31 december 2019 fastställdes före urvalsförfarandet (se skäl 11), och förfarandena var öppna för deltagande av befintliga och nya producenter, efterfrågefleksibilitets- och lagringsoperatörer i Polen och för utländsk kapacitet (se skäl 10). Dessutom tar reglerna för stödberättigande (se skäl 10), ledtider (se skäl 12) och avtalens längd (se skälen 15, 16 och 18) hänsyn till de potentiella kapacitetsleverantörernas särdrag i syfte att säkerställa lika villkor för olika typer av teknik och mellan ny och befintlig kapacitet.
- (110) I artikel 22.1 d och f i elförordningen föreskrivs att kapacitetsleverantörerna ska väljas på ett transparent, icke-diskriminerande och konkurrensbaserat sätt och att deras ersättning ska bestämmas genom en konkurrensbaserad process. Inom ramen för den befintliga kapacitetsmekanismen väljs kapacitetsleverantörerna ut genom auktioner. Auktionernas parametrar är offentligt tillgängliga och fastställs i god tid före auktionerna (se skälen 11 och 13). De kriterier för stödberättigande och andra utformningsegenskaper som avses i skälen 11 och 13 säkerställer att auktionerna är icke-diskriminerande och konkurrensbaserade. Auktionen är en lägsta bud- och pay-as-cleared-auktion, som stängs när det lägsta priset vid marknadsjämvikt har fastställts (se skäl 13).
- (111) Enligt artikel 22.1 b i elförordningen ska kapacitetsmekanismer inte leda till otillbörlig snedvridning av marknaden och inte begränsa handeln mellan elområden. Enligt den befintliga kapacitetsmekanismen betalas ersättning enbart för tillgänglighet och inte för den el som faktiskt produceras (se skäl 9), och det konkurrensutsatta tilldelningsförfarandet säkerställer att intäkterna från kapacitetsmarknaden begränsas till vad som är absolut nödvändigt och gör det möjligt för grossistmarknaden att sända lämpliga pris- och investeringssignaler. Dessutom är det konkurrensutsatta anbudsförfarandet transparent och icke-diskriminerande (se skälen 11 och 13).
- (112) Enligt leden e och i i artikel 22.1 i elförordningen ska kapacitetsmekanismer ge kapacitetsleverantörerna incitament att vara tillgängliga vid förväntade systempåfrestningar och tillämpa lämpliga sanktioner mot kapacitetsleverantörer som inte är tillgängliga under perioder av systempåfrestningar.
- (113) Enligt den befintliga kapacitetsmekanismen föreskrivs betalningar till kapacitetsleverantörer för att de ska vara tillgängliga under perioder av förväntade systempåfrestningar, och sanktioner tillämpas vid bristande tillgänglighet (se skälen 9 och 20).

⁽²⁹⁾ Enligt den artikeln ska en kapacitetsmekanism b) inte leda till otillbörlig snedvridning av marknaden och inte begränsa handeln mellan elområden, c) inte gå utöver vad som är nödvändigt för att lösa tillräcklighetsproblemen, d) välja kapacitetsleverantörer på ett transparent, icke-diskriminerande och konkurrensbaserat sätt, e) ge kapacitetsleverantörer incitament att vara tillgängliga vid förväntade systempåfrestningar, f) säkerställa att ersättningen bestäms genom en konkurrensbaserad process, g) fastställa de tekniska villkoren för kapacitetsleverantörers deltagande före urvalsförfarandet, h) vara öppna för deltagande av alla resurser, inklusive energilagring och efterfrågestyrning, som kan tillhandahålla den tekniska prestanda som krävs, och i) tillämpa lämpliga sanktioner för kapacitetsleverantörer som inte är tillgängliga under perioder av systempåfrestningar.

- (114) Enligt artikel 22.1 c i elförordningen ska en kapacitetsmekanism inte gå utöver vad som är nödvändigt för att lösa tillräcklighetsproblemet. Den metod som beskrivs i skäl 14 ovan säkerställer att detta krav uppfylls eftersom a) tillräcklighetsproblemet fastställs på grundval av konsumenternas villighet att betala för kapacitet (där den kapacitet som ska auktioneras ut bestäms av tillförlitlighetsnormen), och b) den kapacitet som krävs för att lösa tillräcklighetsproblemet fastställs med beaktande av den sannolika tillgången på kapacitet, på grundval av ett förslag från den systemansvarige för överföringssystemet och med deltagande av den nationella tillsynsmyndigheten.
- (115) När det gäller förenligheten med artikel 22.3 i elförordningen noterar kommissionen att tilldelningsförfarandets konkurrensmässiga karaktär (se skälen 10, 11 och 13) och utformningen av auktionskurvan (se skäl 14) säkerställer att auktionspriset tenderar att röra sig mot noll om det finns tillräcklig kapacitet på marknaden, i enlighet med kraven i led a. Dessutom omfattar den befintliga mekanismen en andrahandsmarknad för att säkerställa att kapacitetsskyldigheter är överförbara mellan stödberättigade kapacitetsleverantörer, i enlighet med led c. Kravet i led b, dvs. att kapacitetsmekanismen enbart ska ersätta de deltagande resurserna för deras tillgänglighet och säkerställa att ersättningen inte påverkar kapacitetsleverantörens beslut att producera eller inte, är uppfyllt av de skäl som anges i skäl 113 ovan.
- (116) Av de skäl som anges i skälen ovan är primärauktionerna förenliga med artikel 22.1 och 22.3 i elförordningen.
- (117) I artikel 22.4 i elförordningen fastställs kraven på gränsvärdena för utsläpp och gränsen för koldioxidbudgeten. Polen har infört ett utsläppsgränsvärde och förhindrat deltagandet av befintliga anläggningar som släpper ut mer än utsläppsgränsvärdet i auktioner som genomförs efter den 31 december 2019 (se skäl 8). De primärauktioner som hållits efter den 31 december 2019 och för leveransåren efter 2025 är därför förenliga med artikel 22.4 i elförordningen.
- (118) Enligt artikel 22.5 i elförordningen ska efterlevnaden av kapitel IV i elförordningen inte påverka åtaganden som gjorts eller avtal som ingåtts före den 31 december 2019.
- (119) Kommissionen konstaterar att de fleråriga kapacitetsavtal (se skäl 16) som ingicks före den 31 december 2019 och som innehåller åtaganden om framtida betalningar, inklusive för produktion som inte är förenlig med utsläppsgränsvärdet, har säkrats i enlighet med artikel 22.5 i elförordningen.
- (120) Mot bakgrund av ovanstående anses villkoren i artikel 64.2c a vara uppfyllda.

5.3.2 *Artikel 64.2c b: Primärauktionsförfaranden – kapacitetsmängden är otillräcklig för att hantera tillräcklighetsproblemet*

- (121) Artikel 64.2c b i elförordningen gör beviljandet av undantaget beroende av att den kapacitetsmängd som erbjuds i det konkurrensutsatta anbuds-förfarande som avses i led a i samma punkt är otillräcklig för att hantera tillräcklighetsproblemet för den leveransperiod som omfattas av anbuds-förfarandet. Tillräcklighetsproblemet bör identifieras i enlighet med artikel 20.1 i elförordningen.

5.3.2.1 *Tillräcklighetsproblem som identifieras i den nationella bedömningen av resurstillräcklighet*

- (122) Enligt artikel 20.1 i elförordningen ska medlemsstaterna övervaka resurstillräckligheten inom sina territorier på grundval av den europeiska bedömning av resurstillräcklighet som avses i artikel 23 i elförordningen. Som komplement till den europeiska bedömningen av resurstillräcklighet får medlemsstaterna dessutom utföra en nationell bedömning av resurstillräcklighet i enlighet med artikel 24 i elförordningen. Enligt artikel 24.1 i elförordningen ska nationella bedömningar av resurstillräcklighet ha ett regionalt tillämpningsområde och bygga på den metod som avses i artikel 23.3, särskilt bestämmelserna i artikel 23.5 b–m i elförordningen.

- (123) En nationell bedömning av resurstillräcklighet ska baseras på lämpliga centrala referensscenarier i enlighet med artikel 24.1 i elförordningen. Enligt artikel 24.1 a i den förordningen får medlemsstaterna i sin bedömning av tillräcklighet beakta känsliga aspekter som är kopplade till särdrag i den nationella tillgången och efterfrågan på el. Såsom nämns i artikel 3.6 i metoden för den europeiska bedömningen av resurstillräcklighet kan dessa känsliga aspekter omfatta ett brett spektrum av ändringar av antaganden inom hela det berörda geografiska området, inklusive olika antaganden om indata såsom installerad kapacitet, variationer i kapacitet mellan elområden och olika bedömningar av robustheten hos de investeringar som identifierats i bedömningen av ekonomisk hållbarhet.
- (124) Enligt artikel 24.3 i elförordningen ska man i den nationella bedömningen av resurstillräcklighet, om det där konstateras ett tillräcklighetsproblem som inte konstaterades i den europeiska bedömningen av resurstillräcklighet, ange skälen till skillnaden mellan de två bedömningarna, inklusive detaljerade uppgifter om de känsliga aspekter som använts och de bakomliggande antagandena. Den nationella bedömningen av resurstillräcklighet ska offentliggöras och lämnas in till Acer för yttrande. Acers yttrande ska innehålla en bedömning av huruvida skillnaderna mellan de två bedömningarna är motiverade.
- (125) Den nationella bedömningen av resurstillräcklighet utgör den senaste bedömningen av tillräcklighet som utförts av den polske systemansvarige för överföringssystemet. Det är på grundval av den nationella bedömningen av resurstillräcklighet som Polen har identifierat det tillräcklighetsproblem som nämns i skäl 27 och motiverar behovet av det begärda undantaget. Medan den nationella bedömningen av resurstillräcklighet gäller åren 2025–2040 är bedömningen i detta beslut inriktad på den period som är relevant för det begärda undantaget, dvs. 2025–2028.
- (126) Även om man i 2023 års europeiska bedömning av resurstillräcklighet inte fann några tillräcklighetsproblem för de år som omfattas av det begärda undantaget, har man i 2024 års europeiska bedömning av resurstillräcklighet identifierat ett tillräcklighetsproblem för 2026 och 2028. Den europeiska bedömningen av resurstillräcklighet från 2024 håller på att godkännas eller ändras av Acer, men de uppgifter på vilka den bygger baseras på den senaste systemutvecklingen och den mest aktuella tillgängliga informationen, och stöder slutsatsen i den nationella bedömningen av resurstillräcklighet att det finns ett tillräcklighetsproblem för den period som omfattas av det begärda undantaget.
- (127) Kommissionen noterar dock att det finns skillnader i omfattningen av tillräcklighetsproblemet. Acer har lämnat ett yttrande om den nationella bedömningen av resurstillräcklighet enligt beskrivningen i avsnitt 3.2.3 ovan. I sitt yttrande jämför Acer den nationella bedömningen av resurstillräcklighet med 2023 års europeiska bedömning av resurstillräcklighet, eftersom Acer ännu inte har godkänt 2024 års europeiska bedömning av resurstillräcklighet. Acer kvantifierar dock inte effekterna av skillnaderna, vare sig i fråga om förväntad förlorad last eller förväntad energi ej levererad, eller i fråga om den kapacitetsmängd som krävs för att säkerställa att det finns tillräcklig produktionskapacitet.
- (128) När det gäller skillnaderna mellan antagandena om kapacitetsresurser i den nationella bedömningen av resurstillräcklighet och i 2023 års europeiska bedömning av resurstillräcklighet ansåg Acer att dessa var motiverade (se skäl 52).

Skillnader rörande antaganden om kapacitetsresurser

- (129) Enligt artikel 23.5 d i elförordningen ska den europeiska bedömningen av resurstillräcklighet och de nationella bedömningarna av resurstillräcklighet på lämpligt sätt ta hänsyn till bidragen från alla befintliga och möjliga framtida resurser. Enligt artikel 5.10 i metoden för den europeiska bedömningen av resurstillräcklighet bör dessutom de ekonomiska uppgifter som används för den europeiska bedömningen av resurstillräcklighet och den nationella bedömningen av resurstillräcklighet stämma överens med den senaste bästa uppskattning som finns att tillgå i den senaste studien om kostnaden för ny resurs, såsom anges i metoden för beräkning av tillräcklighetsmått.
- (130) Kommissionen instämmer i Acers bedömning av antagandena om kapacitetsresurser, och anser att de ändringar som gjorts genom den nationella bedömningen av resurstillräcklighet är rimliga uppdateringar som grundar sig antingen på den senaste nationella studien om kostnaden för ny resurs eller på den senaste tillgängliga informationen ⁽³⁰⁾.

Skillnad rörande modelleringen av kapacitetsresurser

- (131) Med avseende på skillnaderna mellan den nationella bedömningen av resurstillräcklighet och 2023 års europeiska bedömning av resurstillräcklighet när det gäller modelleringar av kapacitetsresurser kunde Acer inte avgöra huruvida de var motiverade (se skäl 52). Acer noterar dock att kombinationen av de ändringar som tillämpas i den nationella bedömningen av resurstillräcklighet leder till att mer kapacitet lämnar systemet och till en potentiell ökning av tillräcklighetsriskerna.

⁽³⁰⁾ Nationsspecifika kostnadsantaganden användes för de befintliga kolkraftverkens fasta driftskostnader och för antaganden om efterfrågefleksibilitet och lagringskapacitet samt om kärnkraft, vindkraft och solenergi. Den senaste studien om kostnaden för ny resurs användes för att uppskatta kostnaderna för tekniken hos potentiella nya resurser.

- (132) Enligt artikel 23.5 b i elförordningen bör bedömningarna av resurstillräcklighet omfatta en ekonomisk bedömning av sannolikheten för avställning, driftsinställelse och byggande av nya produktionsanläggningar.
- (133) Kommissionen noterar att modelleringen av bedömningen av ekonomisk hållbarhet för resurserna i den nationella bedömningen av resurstillräcklighet skiljer sig från den som används i den europeiska bedömningen av resurstillräcklighet. Vissa av de antaganden som leder till dessa skillnader är inte tillräckligt underbyggda i den nationella bedömningen av resurstillräcklighet eller i den rapport som avses i avsnitt 3.2.4. Med avseende på bedömningen av ekonomisk hållbarhet konstaterar kommissionen i synnerhet att ekonomiska beslut simuleras i den nationella bedömningen av resurstillräcklighet på grundval av ett enskilt kalenderår och att framtida intäkter inte beaktas. Enligt normal ekonomisk praxis baseras däremot producenternas och investerarnas ekonomiska beslut normalt på de prognostiserade kostnaderna och på intäkterna under en längre period.
- (134) Kommissionen noterar att man i den nationella bedömningen av resurstillräcklighet antar att en större andel av anläggningarna undergår underhåll i januari, den månad där bristhändelser är vanligast förekommande. Detta minskar resursernas tillgänglighet och påverkar därmed tillräcklighetsrisken.
- (135) Att simulera ekonomiska beslut på grundval av kostnader och intäkter för ett enskilt år ligger inte i linje med normal ekonomisk praxis, eftersom det skulle kunna leda till att vissa kraftverk lämnar marknaden för tidigt trots att de kan vara lönsamma under tillgångens hela ekonomiska livslängd. Polen har dessutom inte lämnat in tillräckligt med bevis rörande kraftverkens underhållsplaner. För att anpassa dessa aspekter i den nationella bedömningen av resurstillräcklighet till elförordningen och metoden för den europeiska bedömningen av resurstillräcklighet bör man i den nationella bedömningen av resurstillräcklighet därför uppskatta sannolikheten för avställning, driftsinställelse och byggande av nya produktionsanläggningar på grundval av beräknade intäkter och kostnader under en tioårsperiod, snarare än under ett enskilt år. Dessutom bör Polen motivera antagandena om underhållsmönster på grundval av faktiska underhållsplaner och förklara hur dessa mönster är kopplade till uppskattningarna i den nationella bedömningen av resurstillräcklighet för att visa att de utgör ett nationellt särdrag hos den polska produktionen.
- (136) I den nationella bedömningen av resurstillräcklighet utgår man från att efterfrågeflexibilitet, lagring och gaseldade kraftverk inte skulle komma in på marknaden mellan 2025 och 2028 utan kapacitetsmekanismen.
- (137) Med avseende på efterfrågeflexibiliteten ligger dessa antaganden i linje med 2023 års europeiska bedömning av resurstillräcklighet. I 2023 års europeiska bedömning av resurstillräcklighet bedömdes dock att batterier och gaseldade anläggningar skulle komma in på marknaden under 2025–2028 respektive 2028. Såsom också erkänns i Acers yttrande är antagandet i den nationella bedömningen av resurstillräcklighet om marknadsinträdet för nya gaseldade kraftverk en rimlig uppdatering, eftersom den polska nationella bedömningen av resurstillräcklighet färdigställdes senare än 2023 års europeiska bedömning av resurstillräcklighet. En idrifttagning av gaseldade kraftverk på marknadsbasis under de år som omfattas av det begärda undantaget (2025–2028) är dessutom mycket osannolik mot bakgrund av deras ledtid och längden på de förfaranden som krävs för att erhålla bygglov och godkännanden av nätanslutning. Dessa överväganden gäller även det nya marknadsinträdet av lagringsanläggningar under den period som omfattas av det begärda undantaget.

Skillnader rörande antaganden om utbyten mellan elområden

- (138) När det gäller skillnaderna mellan den polska nationella bedömningen av resurstillräcklighet och 2023 års europeiska bedömning av resurstillräcklighet med avseende på antagandena om utbyten mellan elområden anser Acer att dessa inte är motiverade (se skäl 52).
- (139) Enligt artikel 23.5 d i elförordningen ska metoden för den europeiska bedömningen av resurstillräcklighet, som ska användas även för de nationella bedömningarna av resurstillräcklighet, på lämpligt sätt beakta bidraget från alla resurser, inklusive import och export, och deras bidrag till en flexibel systemdrift.
- (140) I 2023 års europeiska bedömning av resurstillräcklighet anläggs ett regionalt synsätt och modelleras uttryckligen flera elområden, men i den polska nationella bedömningen av resurstillräcklighet modelleras inte uttryckligen utländska elområden. Som en följd av detta tar den inte upp efterfrågan och utbud i grannländerna annat än i begränsad omfattning. I den nationella bedömningen av resurstillräcklighet betraktas dessutom importens bidrag till tillräckligheten på ett förenklat sätt, och exporten beaktas inte alls. Dessa antaganden om import och export kan leda till att större tillräcklighetsproblem identifieras i den nationella bedömningen av resurstillräcklighet än i den europeiska bedömningen av resurstillräcklighet.
- (141) När det gäller importen använder man i den nationella bedömningen av resurstillräcklighet ett förenklat genomsnitt av vintervärdena – en period under vilken brister sannolikt uppstår samtidigt i hela regionen och exporten till Polen minskar – och tillämpar detta genomsnitt på hela året, även om importen vanligtvis är större under sommaren.

- (142) Enligt Polen motiveras skillnaderna i importantagandena av tillämpningen av en metod som enligt Polen är förenlig med metoden för gränsöverskridande deltagande (artikel 26.11 a i elförordningen) (se skäl 55). Denna metod bör dock enbart användas för att fastställa hur mycket utländsk kapacitet som kan delta i kapacitetsmekanismen efter det att tillräcklighetsbedömningen har genomförts.
- (143) Fördelningen av det uppskattade antalet timmar ej levererad energi under året är dock relevant för dimensioneringen av kapacitetsauktionerna. Polen skulle kunna överväga denna fördelning, med beaktande av situationer med samtidig brist, när man fastställer de mängder som ska upphandlas genom kapacitetsauktioner.
- (144) När det gäller exportantagandena uppskattas exporten i den nationella bedömningen av resurstillräcklighet till noll MW för de år som omfattas av undantaget. Detta antagande påverkar exportintäkterna och kan därmed påverka avvecklingsbesluten. Exportantagandena i den nationella bedömningen av resurstillräcklighet är inte tillräckligt underbyggda på grundval av bevis eller modellresultat, vare sig i den nationella bedömningen av resurstillräcklighet eller i den rapport som avses i avsnitt 3.2.4. Därför bör den mängd el som Polen ska exportera i framtiden uppskattas på grundval av en modellstudie och med användning av rimliga antaganden, såsom den datauppsättning som finns tillgänglig i den europeiska bedömningen av resurstillräcklighet.
- (145) Mot bakgrund av ovanstående analys drar kommissionen slutsatsen att den kapacitet som krävs för att uppfylla tillförlitlighetsnormen måste räknas om på grundval av en uppdaterad nationell bedömning av resurstillräcklighet för att säkerställa efterlevnaden av artikel 20.1 i elförordningen. I den nationella bedömningen av resurstillräcklighet måste man i synnerhet
- a) uppskatta den mängd el som Polen ska exportera i framtiden på grundval av resultatet av en modellstudie och med hjälp av rimliga antaganden, och
 - b) uppskatta sannolikheten för avställning, driftsinställelse och byggande av nya produktionsanläggningar på grundval av de beräknade intäkterna och kostnaderna under en tioårsperiod i stället för under ett enskilt år, och
 - c) motivera antagandena om underhållsmönstren på grundval av faktiska underhållsplaner, och förklara hur dessa mönster är kopplade till uppskattningarna i den nationella bedömningen av resurstillräcklighet för att visa att de utgör ett nationellt särdrag hos den polska produktionsflottan.

5.3.2.2 Kapacitetsmängden är otillräcklig för att hantera tillräcklighetsproblemet

- (146) Såsom anges i skäl 27 skulle de kompletterande auktionerna för en viss leveransperiod anordnas när behovet av ytterligare kapacitet är motiverat på grundval av resultaten från den nationella bedömningen av resurstillräcklighet, och endast under förutsättning att följande villkor är uppfyllda:
- Primärauktionerna (huvud- och tilläggsauktionerna) för den aktuella leveransperioden har slutförts.
 - Man har genom primärauktionerna (huvud- och tilläggsauktionerna) inte lyckats upphandla tillräckligt med kapacitet för att uppfylla tillförlitlighetsnormen för en viss leveransperiod, och har därmed inte lyckats hantera de resurstillräcklighetsproblem som identifierats enligt artikel 20.1 i elförordningen.
- (147) På grundval av den nationella bedömningen av resurstillräcklighet har Polen i tabell 1 ovan angett de totala kapacitetsskyldigheter som krävs för att uppfylla tillförlitlighetsnormen under de år som omfattas av undantaget (2025–2028). Polen har redan ingått kontrakt om kapacitet genom huvudauktionerna för leveransåren 2025–2028 och genom tilläggsauktionerna för leveransåren 2025 och 2026. Tilläggsauktionerna för leveransåren 2027 och 2028 har ännu inte genomförts, eftersom dessa auktioner hålls under året före leveransperioden (se skäl 12). Som framgår av tabell 2 är den kapacitet som avtalats genom dessa auktioner inte tillräcklig för att uppfylla de nödvändiga kapacitetskraven totalt sett.
- (148) Mot bakgrund av ovanstående anser kommissionen att det förfarandemässiga kravet enligt artikel 64.2c b i elförordningen är uppfyllt, eftersom Polen har bekräftat att kompletterande auktioner enbart kommer att hållas efter det att primärauktionerna har slutförts, och endast om dessa auktioner har misslyckats med att upphandla tillräcklig kapacitet för att hantera det tillräcklighetsproblem som har konstaterats i den nationella bedömningen av resurstillräcklighet för den leveransperiod som omfattas av dessa auktioner.
- (149) Såsom anges ovan bör dock den nationella bedömningen av resurstillräcklighet uppdateras på det sätt som beskrivs i skäl 145.

- (150) Dessutom måste den polska nationella tillsynsmyndigheten verifiera att den totala kapacitet som ska upphandlas enligt den uppdaterade nationella bedömningen av resurstillräcklighet är motiverad, och i synnerhet att den återspeglar systemets behov i situationer med samtidig brist.

5.3.3 Artikel 64.2c c: Kompletterande auktioner

- (151) Såsom noteras i skäl 31 har Polen bekräftat att de kompletterande auktionerna genomförs i linje med de utformningsvillkor som gäller för primärauktionerna, såsom beskrivs i avsnitt 2 ovan, med undantag för följande aspekter som beskrivs i skäl 31: i) kriterierna för stödberättigande, ii) auktionsfrekvensen, iii) formeln som fastställer den kapacitet som ska upphandlas, och iv) avtalens löptid.
- (152) Med avseende på de utformningsegenskaper hos de kompletterande auktionerna som inte avviker från primärauktionernas hänvisar kommissionen till de överväganden som anges i skälen 108–116 ovan, och anser att de uppfyller de relevanta kraven i artikel 22 i elförordningen, med undantag för de krav som anges i punkt 4 b i den artikeln.

5.3.3.1 Kriterier för stödberättigande

- (153) Rätten att delta i kompletterande auktioner är mer omfattande än för primärauktioner eftersom de är öppna för befintliga anläggningar som inte uppfyller det utsläppsgränsvärde som anges i artikel 22.4 b i elförordningen. Kommissionen noterar att detta utgör en del av det begärda undantaget och ligger i linje med artikel 64.2b i elförordningen.
- (154) När det gäller det gränsöverskridande deltagandet i kompletterande auktioner noterar kommissionen att utländska kapacitetsleverantörer får delta i kompletterande auktioner enligt samma förfarande som vid primärauktioner, vilket beskrivs i skäl 10. Den mängd som erbjuds i de kompletterande auktionerna beräknas genom att dra av den kapacitetsmängd som redan tilldelats utländska deltagare genom primärauktioner från den maximikapacitet kopplad till nya resurser som är tillgänglig för deltagande av utländsk kapacitet, vilken beräknas i enlighet med Acers metod för gränsöverskridande deltagande.
- (155) Eftersom den maximikapacitet kopplad till nya resurser som är tillgänglig för deltagande av utländsk kapacitet ger en uppskattning av den utsträckning i vilken den utländska kapaciteten kan bidra till en tillräcklig produktion i situationer med systempåfrestningar, får samma kapacitet inte tilldelas två gånger för samma leveransperiod genom primärauktionsförfarandena och de kompletterande auktionsförfarandena.
- (156) Kommissionen drar därför slutsatsen att den formel som tillämpas för att beräkna den kapacitetsmängd som erbjuds för gränsöverskridande deltagande i kompletterande auktioner är lämplig.

5.3.3.2 Auktionsfrekvens

- (157) När det gäller skillnaderna i auktionsfrekvens mellan primärauktionerna och de kompletterande auktionerna hänvisar kommissionen till det resonemang som förs i avsnitt 5.3.2.2 och anser att de är lämpliga, eftersom de kompletterande auktionerna kommer att hållas enbart efter det att primärauktionerna har slutförts och endast om man vid dessa auktioner har misslyckats med att upphandla tillräcklig kapacitet för att hantera det tillräcklighetsproblem som har fastställts i den nationella bedömningen av resurstillräcklighet för den leveransperiod som omfattas av dessa auktioner.

5.3.3.3 Avtalets löptid och leveransperiodens varaktighet

- (158) I artikel 64.2c c i elförordningen föreskrivs att kapacitet som släpper ut mer än utsläppsgränsvärdet får ingå åtaganden eller omfattas av utbetalningar eller åtaganden för framtida betalningar under en period som inte överstiger ett år och för en leveransperiod som inte överskrider undantagets löptid.
- (159) Produktionsenheter som inte uppfyller utsläppsgränsvärdet kommer att ges möjlighet att ingå avtal på högst ett år (se skäl 28). De kommer att kunna ingå avtal på sex månader (andra halvåret 2025) eller ett år (2026, 2027 eller 2028) genom de kompletterande auktionerna.

- (160) De årliga avtalens löptid får inte överstiga löptiden hos det begärda undantaget, som löper ut den 31 december 2028. Således kommer åtaganden om kapacitetsbetalningar att göras enbart fram till slutet av 2028 (se skäl 37).
- (161) Avtalets löptid och leveransperiodens varaktighet är därför förenlig med kraven i artikel 64.2c c i elförordningen.

5.3.3.4 Den kapacitetsmängd som är nödvändig för att hantera tillräcklighetsproblemet

- (162) Enligt artikel 64.2c c i elförordningen ska kapacitet upphandlas genom tilläggsauktionsförfaranden endast för den kapacitetsmängd som krävs för att hantera det tillräcklighetsproblem som avses i led b i samma punkt.
- (163) Polen har bekräftat att om resultaten från den nationella bedömningen av resurstillräcklighet visar på behovet av kompletterande auktioner kommer dessa auktioner att begränsas till att upphandla den kapacitet som krävs för att uppfylla tillförlitlighetsnormen, i enlighet med den formel som anges i skäl 35 ovan ⁽³¹⁾.
- (164) Mot bakgrund av ovanstående anser kommissionen att det förfarandemässiga kravet enligt artikel 64.2c c i elförordningen är uppfyllt, eftersom den formel som anges i skäl 35 säkerställer att man genom de kompletterande auktionerna endast skulle ingå avtal om den kapacitet som behövs för att hantera tillräcklighetsproblemet.
- (165) Den nationella bedömningen av resurstillräcklighet bör dock uppdateras enligt beskrivningen i skäl 145 och ses över av den nationella tillsynsmyndigheten på det sätt som beskrivs i skäl 150.

5.4 **Bedömning av den rapport som åtföljer ansökan om undantag, inklusive effekterna av det begärda undantaget med avseende på växthusgasutsläpp**

- (166) Enligt artikel 64.2c ska kommissionen bedöma hur den begäran som avses i punkt 2b påverkar utsläppen av växthusgaser och får kommissionen bevilja undantaget efter att ha bedömt den rapport som avses i artikel 64.2d.
- (167) Enligt artikel 64.2d i elförordningen ska en begäran om undantag åtföljas av en rapport från medlemsstaten som ska innehålla
- a) en bedömning av undantagets konsekvenser på utsläppen av växthusgaser och på övergången till förnybar energi, ökad flexibilitet, energilagring, elektromobilitet och efterfrågeflexibilitet,
 - b) en plan med milstolpar för övergången från det deltagande av produktionskapacitet som avses i punkt 2b i kapacitetsmekanismer senast den dag då undantaget löper ut, inbegripet en plan för upphandling av nödvändig ersättningskapacitet i linje med den vägledande nationella utvecklingsbanan för den totala andelen förnybar energi och en bedömning av de investeringshinder som orsakar bristen på tillräckliga anbud i det konkurrensutsatta anbudsförfarande som avses i punkt 2c a.
- (168) Polen har lämnat in en rapport med alla de uppgifter som anges i artikel 64.2d. Polen har i synnerhet lämnat in
- en bedömning av undantagets inverkan på växthusgasutsläppen (se skälen 56–61),
 - en bedömning av inverkan på energiomställningen (se skälen 62–66),
 - en bedömning av investeringshindren på grundval av undersökningar som utförts av ministeriet och den nationella tillsynsmyndigheten (se skälen 67–71), och
 - en plan för övergången från deltagandet av kapacitet som inte uppfyller utsläppsgränsvärdet i den befintliga kapacitetsmekanismen (se skälen 72–85).

⁽³¹⁾ Se skäl 36 ovan för det beräknade målet för auktionskapaciteten för de kompletterande auktionerna för leveransåren 2025–2028.

- (169) När Polen i rapporten bedömer undantagets inverkan på växthusgasutsläppen jämför man de två scenarier som läggs fram i den nationella bedömningen av resurstillräcklighet: det scenario där kapacitet som inte uppfyller utsläppsgränsvärdet omfattas av det begärda undantaget och det scenario där det begärda undantaget inte tillämpas.
- (170) Kommissionen noterar att växthusgasutsläppen är högre i det scenario där det begärda undantaget tillämpas, eftersom detta scenario innebär en ökad användning av koleldad produktion i systemet. Ökningen av växthusgasutsläppen är dock måttlig (se skäl 59). Undantaget skulle dessutom endast gälla under ett begränsat antal år (2025–2028) och skulle enbart tillåta upphandling av den kapacitet som krävs för att hantera de tillräcklighetsproblem som identifierats i den nationella bedömningen av resurstillräcklighet, vilken bör ändras i enlighet med skälen 145 och 150. Om den ändrade nationella bedömningen av resurstillräcklighet skulle fortsätta att visa på ett tillräcklighetsproblem som inte kan hanteras genom primärauktionerna skulle Polen inte kunna uppfylla sin tillförlitlighetsnorm utan undantaget.
- (171) Kommissionen noterar vidare att det av de skäl som anges i skälen 59, 74 och 81 ovan är osannolikt att ny dirigerbar kapacitet kommer att komma in på marknaden utan offentligt stöd under den period som omfattas av undantaget. Efter det att undantaget har löpt ut kommer kapacitet som släpper ut mer än utsläppsgränsvärdet inte längre att ha rätt att delta på kapacitetsmarknaden.
- (172) Polen räknar med att endast ett begränsat antal av dessa kapaciteter kommer att vara lönsamma på energimarknaden, mot bakgrund av bristen på ekonomiska incitament, de höga underhålls- och driftskostnaderna och det låga antalet drifttimmar och de därtill hörande låga intäkterna. Detta kommer sannolikt att leda till att sådana anläggningar avvecklas efter det att undantaget har löpt ut (se skäl 73). Kommissionen noterar att den förväntade minskade andelen koleldad produktion bör ge incitament för privata och offentliga investeringar för att ersätta den koleldade produktionskapaciteten. Undantaget skulle därmed säkerställa att sådana investeringar kan planeras korrekt för att underlätta en ordnad övergång till ett mindre koldioxidintensivt elsystem på medellång sikt, samtidigt som riskerna för energitryggheten minskas.
- (173) Kommissionen medger dessutom att Polen under den period som omfattas av det begärda undantaget redan har upphandlat eller planerar att upphandla, genom den befintliga kapacitetsmekanismen och andra stödsystem, kapacitet med lägre utsläpp (se skälen 76 och 78). Resultaten av primärauktionerna, särskilt de senast genomförda (se skäl 78), visar att kapacitet som uppfyller utsläppsgränsvärdet har rönt framgång vid kapacitetsauktioner.
- (174) När det gäller lagstiftningsreformer som främjar de investeringar som krävs för att ersätta den koleldade produktionen kommer Polen att fortsätta att tillämpa åtgärderna i sin genomförandeplan. Dessutom noterar kommissionen att Polen har lagt fram ytterligare lagstiftningsåtgärder med en tidsplan för genomförandet, såsom att ta bort begränsningar för utbyggnad av den landbaserade vindkraften, påskynda tillståndsprocessen och förbättra nätanslutningsprocessen. Dessa åtgärder kommer att skapa gynnsammare marknadsvillkor för investeringar i förnybar energi, efterfrågefleksibilitet, lagring, gaseldad produktion, överföring och sammanlänkingskapacitet (se skälen 82–85).

6. UNDANTAGETS LÖPTID

- (175) I artikel 64.2c sista stycket i elförordningen anges att undantaget får tillämpas till och med den 31 december 2028, under förutsättning att de villkor som avses i avsnitt 5.3 ovan är uppfyllda under undantagets hela löptid.
- (176) Detta krav är avsett att säkerställa att, om undantaget beviljas för tre år, de villkor som fastställs i artikel 64.2c a–c inte enbart uppfylls vid den tidpunkt då undantaget beviljas utan fram till utgången av den treårsperioden.
- (177) Som nämns i skäl 2 har Polen begärt ett undantag från kravet i artikel 22.4 b i elförordningen från och med den 1 juli 2025 till och med den 31 december 2028.

- (178) Kommissionen hänvisar till bedömningen i avsnitt 5.3 ovan och anser att de villkor som fastställs i artikel 64.2c a–c i elförordningen är uppfyllda för leveransåret 2025. Kommissionen beklagar att Polen genomförde den första kompletterande auktionen i maj 2025, innan detta beslut utfärdades. Kommissionen noterar dock att den första kompletterande auktionen hölls på villkor att de slutliga auktionsresultaten skulle meddelas först efter det att detta beslut har antagits (se skäl 30).
- (179) Kommissionen anser också att Polen har infört skyddsåtgärder för att se till att dessa villkor uppfylls även för de därpå följande leveransåren (se t.ex. skälen 27, 31 och 34). Kommissionen noterar att Polen vid behov skulle hålla kompletterande auktioner för följande leveransperioder: andra halvåret 2025 (halvårskontrakt) och leveransåren 2026, 2027 och 2028 (helårskontrakt).
- (180) Polen bör informera kommissionen om eventuella ändringar av de villkor som anges i artikel 64.2c a–c i elförordningen under den period som omfattas av undantaget.

7. SLUTSATS

- (181) Mot bakgrund av ovanstående beviljas Polen undantag enligt artikel 64.2b i elförordningen, på de villkor som anges i artikel 1 i detta beslut.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Republiken Polen beviljas ett undantag från artikel 22.4 b i förordning (EU) 2019/943 vad gäller utsläppsgränsvärdet för den befintliga kapacitetsmekanism som godkändes av kommissionen före den 4 juli 2019, på följande villkor:

- a) Polen ändrar den nationella bedömningen av resurstillräcklighet så att den tar hänsyn till de problem som beskrivs i skäl 145 ovan. Den nationella bedömningen av resurstillräcklighet ska i synnerhet
- i) uppskatta den mängd el som Polen ska exportera i framtiden på grundval av resultatet av en modellberäkning och med hjälp av rimliga antaganden, och
 - ii) uppskatta sannolikheten för avställning, driftinställelse och byggande av nya produktionsanläggningar på grundval av de beräknade intäkterna och kostnaderna under en tioårsperiod i stället för under ett enskilt år, och
 - iii) motivera antagandena om underhållsmönstren på grundval av faktiska underhållsplaner, och förklara hur de mönstren är kopplade till uppskattningarna i den nationella bedömningen av resurstillräcklighet för att visa att de utgör ett nationellt särdrag hos de polska produktionsanläggningarna.
- b) Den polska nationella tillsynsmyndigheten verifierar att den totala kapacitet som ska upphandlas enligt den uppdaterade nationella bedömningen av resurstillräcklighet är motiverad, och i synnerhet att den återspeglar systemets behov i situationer med samtidig brist.

Artikel 2

Republiken Polen får tillåta att produktionskapacitet som har påbörjat kommersiell produktion före den 4 juli 2019 och som släpper ut mer än 550 g koldioxid från fossilt bränsle per kWh el undantagsvis ingår i åtaganden eller omfattas av utbetalningar eller åtaganden för framtida betalningar efter den 1 juli 2025 i kompletterande auktioner inom ramen för den befintliga kapacitetsmekanism som godkändes av kommissionen före den 4 juli 2019.

Artikel 3

Det undantag som beviljas enligt artikel 1 ska gälla till och med den 31 december 2028, under förutsättning att villkoren i artikel 64.2c i förordning (EU) 2019/943 är uppfyllda under hela undantagets löptid.

Artikel 4

Detta beslut riktar sig till Republiken Polen.

Utfärdat i Bryssel den 11 augusti 2025.

På kommissionens vägnar

Dan JØRGENSEN

Ledamot av kommissionen
